

Utlåtande 2007:96 RV (Dnr 314-1325/2007)

Inriktning för Järvalyftet

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Inriktningen för programmet avseende Järvafältet, det så kallade Järvalyftet godkänns.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att verkställa programmet för Järvalyftet.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsätta en politisk styrgrupp samt en operativ tjänstemannastyrgrupp för programmet.
4. Finansiering sker genom disposition av de i eget kapital särskilt reserverade medel för ytterstadssatsning/Järvalyftet med 200,0 mnkr. Medlen disponeras av Kommunfullmäktige m.m.; stadsledningskontoret.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut, följande

1. En politisk styrgrupp utses bestående av totalt nio personer; borgarråd alternativt personer ur kommunstyrelsen, fem från majoriteten samt fyra från oppositionen, en från varje parti som representeras i kommunfullmäktige.
2. Stadsdirektören utser en operativ tjänstemannastyrgrupp.
3. Stadsdirektören ges i delegation att fatta beslut inom ramen för ärendet genom att disponera för ändamålet avsatta medel. Ärenden överstigande 15 mnkr beslutas dock av kommunstyrelsen.

Föredragande borgarrådet Kristina Alvendal anför följande.

Ärendet

Under de senaste årtiondena har den ena integrationssatsningen avlöst den andra i de så kallade utsatta stadsdelarna. Det har handlat om såväl statliga

som kommunala initiativ – Blommansatsningen, Nationella exempelsatsningen och lokala utvecklingsavtalen (storstadssatsningen) samt ytterstadssatsningen och stadsdelsförnyelsen i Stockholm. Stora ekonomiska resurser har plöjts in i samtliga av de tidigare integrationsprojekten, utan att bestående resultat har kunnat urskiljas i de relevanta områdena. De uppföljningar och utvärderingar som gjorts pekar inte på några betydande framsteg för att få till stånd en stabil och positiv samhällsutveckling bort ifrån den etniska, ekonomiska och sociala utanförskap som satsningarna syftat till att bryta. Frågor om fysisk miljö och infrastruktur samt nyproduktion av bostäder har inte haft någon framträdande plats i satsningarna och bostadsföretagens roll har i operativ mening varit blygsam. Brottsförebyggande verksamhet och boendes trygghet har genomgående funnits med i förnyelsearbetet, men trots det kan ingen nedgång i den polisanmälda brottsligheten konstateras. Att satsningarna i enskilda beståndsdelar varit positiva och framgångsrika innebär inte att man i stort ser avgörande tecken på en långsiktigt positiv utveckling i stadsdelarna. I många fall har projekten präglats av kortsiktigt tänkande vilket har försvårat uppkomsten av bestående positiva resultat. Järvalyftet ska däremot ses som en långsiktig investering för att skapa en bestående positiv social och ekonomisk utveckling.

Kommunfullmäktige har i budgetbeslutet för 2007 tagit upp frågor kring utvecklingen i utsatta stadsdelar och skriver när det gäller Järva: ”För att rusta upp boendemiljöer och bryta segregationen på Järvafältet ska ett särskilt projekt genomföras under kommunstyrelsens ledning”.

Beredning

Ärendet har utarbetats inom stadsdirektörens stab. Ärendet har remitterats till stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista, Skärholmen och Spånga-Tensta samt till socialtjänstnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, kulturnämnden, idrottsnämnden och kommunstyrelsens integrationsberedning. Idrottsnämnden har svarat genom kontorsyttranden. Kulturnämnden har inte svarat.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd anser att en genomgripande satsning för Järvafältet är utmärkt. Nämnden understryker vikten av att samordna fysisk planering och stadsutveckling med boendesegregation och integration för att uppnå en hållbar utveckling. Vidare hoppas nämnden att projektet ska ge lärdomar som kan komma söderort till del i framtiden. Dessutom betonas vikten av att stadsdirektören är delaktig i satsningen, vilket ger projektet den tyngd det behöver för att kunna ge snabba och konkreta resultat.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ser positivt på den föreslagna och finansiellt omfattande satsningen på såväl fysisk planering och stadsutveckling som bostadssociala och integrationsfrämjande insatser. Stadsdelsnämnden betonar betydelsen av Järvafältets grönområde för områdets potential och attraktivitet. Vidare framhålls vikten av barns och ungdomars framtidstro för en positiv

utveckling i stadsdelarna och en önskan om att värna den samverkan som finns mellan grundskolorna och den sociala omsorgen. Vidare betonas vikten av vuxenutbildning och tidiga insatser för att tillvarata den kompetens och yrkeserfarenhet som många individer har från sitt hemland samt betydelsen av att en mångfald av aktörer erbjuder arbetstillfällen. Slutligen betonas värdet av att lära av tidigare erfarenheter från tidigare satsningar.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd instämmer i stort med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och ser positivt på att bostadsföretagen ges en operativ roll i satsningen, samt på nyproduktion av bostäder och ombildning till bostadsrätter. Likaså är man positiv till ambitionen att förbättra kommunikationerna. Stadsdelen välkomnar också att även områden som trygghetssatsningar, jobbfokus hos socialtjänsten och reformerad SFI-utbildning ska omfattas i Järvalyftet. Spånga-Tensta lyfter också fram stadsdelens problematik med hög omflyttning av boende och den negativa spiral som detta innebär för stadsdelen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är mycket positiv till Järvalyftet. I stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande framförs argument och fakta för att visa på att även Hässelby-Vällingby är i behov av en satsning som Järvalyftet. Även ett önskemål om att lyfta in stadsdelen i Järvalyftet förs fram.

Skärholmens stadsdelsnämnd välkomnar Järvalyftet som ett bra initiativ och påpekar också att Skärholmen är i behov av satsningar av Järvalyftets typ. I stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande lyfts de specifika omständigheter och behov som gäller i Skärholmen fram. Nämnden uttrycker dock viss förvåning över att stadsledningskontorets tjänsteutlåtande fastslår att Järvalyftet inte ska finansiera reguljär verksamhet och betonar att det är angeläget att en satsning som Järvalyftet redan från början integreras i den ordinarie linjeverksamheten för att åstadkomma långsiktiga förbättringar.

Socialtjänstnämnden betonar i sitt svar vikten av samordning av olika initiativ för att skapa en långsiktigt hållbar social och ekonomisk utveckling. Förvaltningen tillstyrker stadsledningskontorets förslag om behovet av en tydlig styrning av en satsning som Järvalyftet. Även socialtjänstnämnden reagerar över att stadsledningskontorets tjänsteutlåtande fastslår att Järvalyftet inte ska finansiera reguljär verksamhet. Istället rekommenderar nämnden att behovsanalyser ska göras för att utröna om ordinarie verksamheter behöver förstärkning. Nämnden betonar vikten av kommunikation med och mellan olika aktörer, medborgare m.fl., att polisen involveras tidigt i arbetet, att SFI-verksamheten bör individ- och yrkesanpassas i så stor utsträckning som möjligt samt att planeringen görs omsorgsfullt och tillvaratar erfarenheter som gjorts tidigare.

Stadsbyggnadsnämnden ser positivt på Järvalyftet och tror på dess förutsättningar att bidra positivt till områdets utveckling bland annat genom att stärka kopplingen mellan Kista och Tensta. Nämnden betonar särskilt bostadsplaner-

na och påpekar också på vikten av att Svenska Bostäders starka ställning bör minska till förmån för andra aktörer.

Utbildningsnämnden är generellt positiv till inriktningen för Järvalyftet. Förvaltningen betonar vikten av en väl fungerande skola och goda språkkunskaper i svenska som en viktig förutsättning för integration och ökar möjligheterna till arbete. Utbildningsförvaltningen betonar i sitt utlåtande att det är viktigt att intentionerna för Järvalyftet beaktas vid utarbetandet av förfrågningsunderlaget i den nya upphandlingen av sfi och införandet av sfi-peng år 2008 tillsammans med hänsyn till stadens arbete med att inrätta de nya Jobbtorgen och hur samverkan ska ske med stadsdelarna kring introduktionsarbetet och dess individuella introduktionsplaner.

Idrottsförvaltningen konstaterar att tyvärr beskrivs idrottslivet mycket sparsamt i tjänsteutlåtandet. Förvaltningen bedömer att tillskapande av olika idrottsanläggningar mycket väl skulle kunna bidra till att skapa en positiv social och ekonomisk utveckling för hela Järvaområdet.

Integrationsberedningen beslutade att yrka bifall till förslaget enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Mina synpunkter

Möjligheten måste vara öppen för alla stockholmare att delta socialt och ekonomiskt i samhället. Stadens integrationsarbete måste syfta till att ersätta utanförskap med delaktighet. Varje människa ska vara fri att påverka sin livssituation utifrån egna förutsättningar, behov och önskemål. Konkret kan det handla om att kunna röra sig mellan olika delar av staden, att ha vänner och möjlighet till egen försörjning. Alla invånare har också rätt att känna sig trygga när de går hemifrån. En väl integrerad stad innebär att hela staden är attraktiv att såväl leva och arbeta i, som att flytta till. Stockholm är mycket mer än bara innerstaden. Det är många och mycket förorterna som gör Stockholm till storstad. Detta är en viktig aspekt av integrationsarbetet. Det är också en viktig förutsättning för att Stockholm ska vara attraktivt och växa. Därför är Järvalyftet viktigt för Stockholms framtida utveckling.

Närheten till Järvaområdet sköna natur och friluftsområde är en oerhörd tillgång för stadsdelarna kring fältet. Det utgör en attraktionskraft som ska tas till vara på bästa sätt. Samtidigt präglas stadsdelarna av stort utanförskap och socialbidragsberoendet ligger långt över genomsnittet i staden. Den omfattande trygghetsundersökning som gjorts på uppdrag av Svenska Bostäder visar tydligt att många boende inte känner den trivsel och trygghet som borde vara en självklarhet för alla. Målet med Järvalyftet är att få till stånd en bättre och mer långsiktigt hållbar social och ekonomisk utveckling för boende i Järvaområdet.

Det har tidigare gjorts s.k. satsningar i Stockholm. Med facit i hand har dessa till stor del kännetecknats av kortsiktigt tänkande och misslyckad penningrullning, utan att någon långsiktig positiv utveckling i stadsdelarna kunnat skön-

jas. Detta har bland annat berott på att staten och staden varit dåliga på att fokusera i projektsatsningarna. Pengarna har kunnat användas till i princip vilka verksamheter som helst, med resultatet att insatser har genomförts utan att långsiktiga effekter kunnat uppvisas. Det är viktigt att inte göra samma misstag igen. Järvalyftet ska ses som en långsiktig investering och inte som ett kortsiktigt tidsbestämt integrationsprojekt.

Järvalyftet kräver ett helhetsgrepp där en förhöjd trivsel i stadsdelen handlar om ökad trygghet, trivsam boendemiljö och att de boende har jobb, skola eller en utbildning att ta sig till på dagarna. Dessutom är det önskvärt att skapa goda förutsättningar för ett lokalt näringsliv som skapar liv i en stadsdel. Det alstrar också arbetstillfällen, inte bara för den som bor i området. I ett integrerat Stockholm rör sig medborgare mellan olika delar av staden. Att stockholmare bor i en stadsdel och arbetar i en annan kan också vara integration. Därför är goda kommunikationer också viktigt för alla.

För att skapa dessa i högsta grad önskvärda resultat krävs en god samverkan mellan berörda aktörer och framförallt att beslut fattas som sedan omsätts i handling. När Kistavisionen togs fram tillsattes en arbetsgrupp bestående av personer i den exekutiva ledningen i de centrala organisationerna, vilket innebär att gruppen kunde fatta beslut direkt. Detta är en god förebild för den operativa styrgruppen för Järvalyftet. Av samma skäl anser jag att den politiska styrgruppen ska bestå av politiker med operativt ansvar för de centrala områdena för att skapa maximal handlingskraft.

Det finns all anledning att vara ödmjuk inför uppgiften, den är tuff och arbetet kommer att behöva fortsätta under lång tid. Samarbete över parti- och blockgränser är önskvärt och därför är det också av stor vikt att politiker från högsta nivå från samtliga partier ingår i den politiska styrgruppen. Den politiska styrgruppen har egna befogenheter och kan fatta beslut om delar av Järvalyftets budget. Detta skiljer den politiska styrgruppen från integrationsberedningen, som är ett beredande organ till kommunstyrelsen och som inte har samma formella befogenheter. Beredningen har genom kommunstyrelsens instruktioner ett tydligt uppdrag och kommer utifrån detta vara delaktigt och löpande hållas informerad om arbetet med Järvalyftet.

Det är viktigt att beakta att det är många aktörer som berörs av Järvalyftet, vilket kräver god kommunikation om vad som sker – både mellan de olika aktörerna och i dialog med de boende på Järva. Projektet ska genomföras med insatser från kommunens olika delar i ett nära samarbete med det lokala närings- och föreningslivet. För att projektet ska lyckas i ambitionen att bli framgångsrikt på lång sikt krävs fungerande samarbetsformer och att förutsättningar skapas för att alla delar av samhället kan vara delaktiga i utvecklingen. Det civila samhällets idéer och synpunkter ska inhämtas och samarbete med olika enskilda aktörer ska ske på det sätt som styrgruppen finner lämpligt.

Jag instämmer i de mål och delmål för Järvalyftet som stadsledningskontoret formulerar i sitt inriktningsärende. Avslutningsvis vill jag återigen betona att

Järvalyftet ska utgöras av investeringar som innebär bestående förbättringar som finns kvar långt efter det att investeringarna gjorts. Det är också min förhoppning att slutsatser och erfarenheter av detta arbete ska kunna användas för att applicera på andra delar av staden i framtiden.

Bilaga

Reservationer m.m.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Carin Jämtin* (s) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande

1. Avslå ärendet
2. Uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram ett nytt förslag till satsning på utveckling av södra och norra järva enligt nedanstående.
3. Uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram ett förslag till motsvarande satsning i söderort.
4. Därutöver anföra följande.

Stockholmarna som bor och verkar kring Järvafältet är en viktig resurs för hela Stockholms utveckling. Här finns mycket av framtiden - unga människor, kreativitet, viktiga kunskaper och erfarenheter, företagande och entreprenörskap. Alltför länge har politiken i Stockholm betraktat Järvafältet som ett problem när det egentligen är här som mycket av tillväxt, utveckling och jobb skapas. Det var mot denna bakgrund vi initierade en satsning på Järvafältet som nu borgarna har förvanskats och som tyvärr inte tycks bli mer än en tumme.

Den moderata majoriteten gör nu en satsning på ytterstaden på 200 miljoner kronor. Detta motsvarar 500 kronor per person och år för stockholmarna kring Järvafältet. Vi socialdemokrater är naturligtvis glada för den moderata majoritetens satsning. Men vi tycker att 500 kronor per år är alldeles för snålt tilltaget. I vår budget föreslog vi en satsning som är fem gånger så stor som moderaternas.

Moderaterna ägnar stort utrymme i ärendet åt att kritisera satsningar som tidigare har gjorts i ytterstaden och betonar, helt riktigt, att satsningarna ofta har varit präglade av tillfälliga projekt. Men vi kan till vår förvåning konstatera, precis som flera nämnder gör, att moderaterna avser att genomföra nya satsningar i projektform istället för att öka kvalitén i den befintliga verksamheten.

Den snålt tilltagna satsningen på ytterstaden kompenserar knappast för de mycket omfattande nedskärningar och försämringar som moderaterna nu genomför i skolan och inom arbetsmarknads- och utbildningspolitik för de stockholmarna som bor och verkar kring Järvafältet. Skolorna får mindre pengar, fungerande arbetsmarknadsprojekt läggs ned. Människor med ekonomiskt bistånd förnekas hyreskontrakt, SL-kortet för dessa människor tas också bort och alla som bor i ytterstaden har fått dyrare att resa kollektivt när enhetstaxan togs bort. Nu vill man också minska pengarna till att underhålla parker och naturområden kring Järva. Det moderaterna kallar "satsning" är i själva verket kosmetika för att dölja den kontinuerliga nedrustningen av Järvafältet.

Det enda konsekventa i den moderatledda borgerlighetens politik är utförsäljningen av kommunens fastigheter. Där använder man Järvafältet och andra ytterstadsstadsdelar som argument för en gigantisk förmögenhetsöverföring och utförsäljning av innerstadens hyresrätter. Liksom tidigare gånger så sker en omvandling i innerstaden, medan det inte påverkar ytterstaden mer än att segregationen tilltar och valmöjligheterna minskar. Idag är det, även med en lång kötid, omöjligt att få tillgång till kvarvarande hyresrätter i innerstaden eftersom ingen lämnar en sådan potentiell ekonomisk tillgång. Där har en förändring skett sedan valet. Samtidigt finns inget intresse för ombildningar i ytterstaden.

Sammantaget blir resultatet en bostadsmarknad som är stenhårt segregerad och där rörligheten är minimal. Något som forskningen dessutom visar påverkar arbetsmarknaden negativt. Ombildningarna löser inga problem och skapar ingen utveckling.

Vi socialdemokrater vill i vår ytterstadssatsning istället fokusera på insatser som ytterligare förstärker Järvafältet som en motor för tillväxt och utveckling i hela Stockholm. För att satsningen ska få maximal effekt med minimal byråkrati bör den administreras och styras politiskt lokalt. Engagemang och medverkan från boende är en förutsättning för ett lyckat Järvalyft. I moderaternas Järvalyft finns ingenting av detta. Istället ska moderata politiker och byråkrater med obefintliga kunskaper om ytterstadens förutsättningar sitta och detaljreglera människors vardag på Järvafältet.

I vår politik vill vi förvisso investera i boendemiljön men vi vill också satsa mer på skolan, äldreomsorgen, idrotts- och föreningslivet i ytterstaden och förbättra förutsättningarna för företagande och sysselsättning. För att öka integrationen måste vi ha en långsiktig plan med fördjupad lokaldemokrati, kraftiga förstärkningar av den reguljära budgeten, ökad socioekonomisk tyngd i resursfördelningen samt en upprustad och utbyggd infrastruktur.

Några exempel vi särskilt vill lyfta fram:

Skolan

På Järvafältet finns idag några av Stockholms absolut bästa skolor. Som lysande exempel kan nämnas Kista där resultaten på de nationella proven förbättrats med mer än 10 % i svenska, engelska och matematik år 2006. Andelen elever med gymnasiebehörighet ökade från 79 % till 85, 5 %. Rinkebyskolans elever är för andra året bäst i landet i matematik.

- Vi vill ge skolorna på Järvafältet möjligheter utveckla sin, redan stora, pedagogiska skicklighet genom ökade lärarresurser, mindre klasser och förbättrade utbildningsmöjligheter.
- Ytterligare utvecklingsarbete och satsningar måste göras på språkutveckling, matematik och elevhälsa.
- Särskilda läxhjälpssatser bör genomföras.
- Vi vill även genomföra särskilda satsningar som knyter samman Stockholms näringsliv med skolorna kring Järvafältet. Ett delmål kan vara att alla ungdomar kring Järvafältet ska få sommarjobb inom det privata näringslivet.

Företagande och jobb

Vi vill vidare särskilt främja förutsättningarna för ett växande småföretagande kring Järvafältet.

- Tillsammans med befintliga fastighetsägare bör det säkerställas, investeras i och utvecklas lokaler som är lämpliga till exempel för handel och annan tjänsteproduktion.
- Den kommunala upphandlingen måste också gynna de mindre företagen i området.
- Vi vill även stärka förutsättningarna för företagande och tillväxt genom att i den ordinarie planeringen för kommande infrastrukturssatsningar utveckla nya arbetsplatser kring Järvafältet som tar tillvara området excellenta kommunikationer.
- Vi vill särskilt främja insatser som stärker områdets attraktivitet för att förlägga huvudkontorsfunktioner.
- Vi vill vidare utveckla Lunda Nova, Stockholm matchning och andra satsningar som har varit framgångsrika med att ge människor ökade möjligheter till jobb och företagande.

Bostäder och bostadsmiljön

Genom ett nära samarbete mellan kommunen och de kommunala och privata bostadsföretagen vill vi investera i närmiljön.

- Torg ska förskönas, parker blomma upp och promenadstråk få vacker belysning.
- Idrott och kulturutövning ska få ökade förutsättningar genom renoveringar och investeringar i gemensamhetslokaler.
- De satsningar som gjorts på ungdomars fritid och mötesplatser ska fullföljas och utvecklas.
- Utöver detta ska bostadsbolagen genomföra omfattande underhålls- och ombyggnadsinsatser i ytterstaden i dialog med hyresgäster och andra berörda.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Inriktningen för programmet Järvalyftet delvis godkänns
2. Former för reellt medborgarinflytande utvecklas för Järvalyftet
3. Partierna fritt får välja representanter till styrgruppen
4. Antidiskrimineringsklausuler införs i all upphandling som rör Järvalyftet
5. Att upphandling av lokal arbetskraft används som en metod i Järvalyftet
6. Därutöver anföras följande:

Bakgrund

Det är välkommet med en satsning på Järvafältet. Området har under lång tid blivit eftersatt, framför allt när det gäller underhåll av allmännyttans fastigheter. Vi håller med majoriteten om att satsningen måste leda till en långsiktigt hållbar utveckling men

ställer oss tveksamma till att de resurser som avsatts till Järvalyftet är tillräckliga. För att fungera måste satsningarna även innebära att den vanliga driften inte eftersätts i framtiden.

Miljöpartiet har i sin budget avsatt två miljarder till miljonprogramsområdena med syfte att höja standarden på miljonprogramsområdena, inklusive satsningar på energi-effektivisering och miljöteknik. Dessa investeringar skulle innebära en tydligare långsiktig investering än de begränsade resurser som nu satsas på projektet Järvalyftet. När resurserna är begränsade är det extra viktigt att det finns en politisk samsyn omkring vilka åtgärder som ska göras – och framför allt att dessa åtgärder är de som upplevs som viktigast av de boende i området.

Redan under förra mandatperioden gjordes en storsatsning på trygghetsskapande åtgärder på Järvaområdet genom det uppdrag som bostadsbolagen fick i syfte att ta ett ökat ansvar för den sociala och ekonomiska utvecklingen i vissa stadsdelar. Svenska Bostäder presenterade då Järvasatsningen och erforderliga resurser avsattes i Svenska Bostäders styrelse redan före valet. Den nuvarande majoritetens satsning är alltså inte något nytt, men tar samtidigt inte hänsyn till förslag som framkom under åren med andra satsningar som Ytterstadssatsningen, Storstadssatsningen eller Stadsdelsförnyelsen.

Programförslaget präglas av ett uppifrånperspektiv snarare än ett inflytandeperspektiv. Människorna som bor kring Järvaområdet är på många sätt en outnyttjad resurs. De skulle kunna vara en resurs för Stockholm, men utestängs i hög grad från arbetsmarknaden på grund av diskriminering. De skulle också kunna vara en resurs när det gäller att lyfta sitt bostadsområde, men blir inte ens tillfrågade när den borgerliga majoriteten satsar miljontals kronor på Järvalyftet. Diskriminering och brist på deltagande riskerar att cementera utanförskapet snarare än bryta det.

Demokrati

För att ett program för ett visst område ska lyckas är det en viktig förutsättning att de som bor i området är med från början och utformar programmet. En bred diskussion med såväl medborgarna som alla partier i staden måste nu börja bli verklighet om de som bor på Järvaområdet ska ha en tilltro till politiska beslut. Det borde inte vara helt obekant för något av partierna i stadshuset att tron på partierna sviktar i hela samhället – och i synnerhet i Järva. Därmed bör det finnas en ansats till en utveckling av demokrati och egenmakt i området.

Detta skulle kunna ske genom två grepp. Dessa idéer har hämtats bl.a. från idéarbetet som redovisades av SKL:s demokratiberedningen 2003-2007 på demokratidagen i januari 2007. Ett skulle vara utveckling av en reell konsultationsprocess med de boende. Förebilder finns att hämta i Kanada. Ett annat grepp skulle vara utveckling av sk medborgarstyrelser i kommunens bostadsbestånd i Järva. Dessa styrelser skulle kunna ha ett eget budget- och verksamhetsansvar. Dessutom borde valet till styrelser ske på basis av rena personval bland de boende. Om satsningen härigenom får invånarna med sig, kan den leda till bestående resultat – dvs något annat än det som feelgood åtgärder brukar leda till.

En annan demokratifråga är möjligheten att röra sig mellan stadsdelarna, något som majoritetens förslag fokuserar mycket på. Samtidigt tar man bort SL-kortet ur försörjningsstödsnomen! Detta skapar verkligen hinder för integration och också möjligheter

att söka jobb i andra stadsdelar. SL-kort måste i fortsättningen vara en självklar del i försörjningsstödsnormen.

Det är positivt att även oppositionen är med i programmets styrgrupp, men de lämpligaste personerna är inte nödvändigtvis borgarråden eller personer ur kommunstyrelsen. Partierna bör fritt kunna välja representanter i styrgruppen för att få optimal kompetens och lokal förankring.

Antidiskriminering

Inriktningen för Järvalyftet verkar sakna insikt om att grundbulten är tron att lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett etnicitet gäller för Stockholms invånare. Idén i texten är att orsaken till utanförskap ligger hos de som är utanför, när den egentliga orsaken många gånger är strukturell diskriminering. Vi håller med majoriteten om att det är viktigt att bryta bidragsberoendet till förmån för riktiga jobb, både privata och offentliga. Avgörande är dock att de arbetssökandena får jobb som passar deras kvalifikationer. Om ingenjörer kör taxi är utanförskapet lika stort. Därför måste vi komma till rätta med diskrimineringen - vilket dels är ett attitydarbete för majoritetssamhället och dels en satsning på åtgärder som t ex anti-diskrimineringsbyråer och kvinnojourer. Antidiskrimineringsbyråer med kunnig, utbildad personal är viktiga verktyg för människor att ta sig ur känslan av maktlöshet och orättvisa eftersom alla får personlig hjälp och rådgivning. När människor blir sedda ökar också deras självkänsla och förtroende för samhället.

Vi behöver en strukturomvandlig i staden som fokuserar på antidiskriminering. En nämnd för lika rättigheter skulle ta ett samlat grepp om diskrimineringsgrunderna etnicitet, kön, funktionshinder, sexuell läggning och ålder. En nämnd för lika rättigheter skulle se till att stadens verksamheter inte diskriminerar och att alla satsningar som t ex Järvalyftet har ett likabehandlingsperspektiv. Diskrimineringstester skulle användas som ett sätt att kontrollera att likabehandlingsperspektivet efterlevs. Nämnden skulle också ha den samlade kompetensen kring användandet av antidiskrimineringsklausuler. Antidiskrimineringsklausulerna måste genast återupprättas och användas i all upphandling inom Stockholms stad i allmänhet men för Järvalyftet i synnerhet.

Utbildning

I en satsning på Järvaområdet är skolan en viktig del. Skolan ska kunna garantera en hög kvalitet på utbildningen och fler elever ska lämna grundskolan med godkända betyg. Skolan behöver ökade resurser för att kunna genomföra bra satsningar. Skolresultaten för barn och ungdomar kring Järva förbättras. Den politik som den borgerliga majoriteten nu för i Stockholm riskerar att ändra på den positiva trenden i en negativ riktning. De besparingar som den borgerliga majoriteten lagt på utbildningsförvaltningens verksamheter, i samspel med en förändrad organisation, riskerar att ändra på den positiva trenden i negativ riktning. Måluppfyllelse, utvärdering och uppföljning är viktiga delar för en bra skola. Men det är också viktigt att det finns tid och resurser till de elever som behöver stöd i undervisningen.

Skolverkets statistik visar att andelen fullföljande SFI-elever i Stockholm är lägst i landet och även att Stockholm satsar mindre än en tredjedel så mycket pengar per

heltidsstuderande inom SFI som t ex Göteborg. Kvaliteten på SFI och lärarnas status behöver höjas, och det görs framför allt med mer resurser.

Boende och trygghet

Majoritetens förslag är allt för inriktat på ombildning av hyresrätter. Blandade bostadsformer är bra, men bör tillskapas snarare genom nybyggnation än att sälja av allmännyttans hyresrätter, som i de flesta fall är i stort behov av upprustning. Att sälja fallfärdiga hyresrätter till nybildade bostadsrättsföreningar som kommer att få bekosta omfattande renoveringar är inte en förmån, utan tangerar lurendrejeri. De projekt som introducerades under bostadsställningen bör fortsätta och fullföljas, som t ex kollektivhuset och Svenska Bostäders projekt med att skapa mer varierande bostadsstorlekar inom beståndet, påbyggnad för "levande gavlar", lokallängor för småföretag med flera projekt.

Minst en fjärdedel av satsningarna bör gå till åtgärder som främjar barns och ungdomars miljö och uppväxtförhållanden. Pengar måste särskilt satsas på barns miljöer – lekplatser, skolor och dagis.

Majoritetens förslag för Järvalyftet saknar helt ett jämställdhetsperspektiv. Kvinnor känner ofta mer oro i det offentliga rummet än män och upplever att de inte kan röra sig fritt. Det gäller inte minst Järvaområdet. Särskild hänsyn till kvinnors trygghet måste vara ett krav i planeringen av ombyggnationerna, t ex planering av upplysning och gång- och cykelbanor.

När ombyggnad ska ske i de berörda områdena är det mycket viktigt att de boendes kunskap tillvaratas och önskemål tillgodoses. Här har Stockholms stad en unik möjlighet att använda upphandling som ett verktyg i inflytandeprocessen. Metoden går ut på att vid byggnation i ett område med mer än 8% arbetslöshet ska arbetskraften så långt det går tas från lokalsamhället. På så sätt säkerställs det lokala inflytandet och andelen arbetslösa minskar. Järvalyftet får inte bli en satsning där jobben och vinsterna går till utomstående, medan de boende är kvar i ett utanförskap, som på ytan ser lite snyggare ut!

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Inriktningen för programmet avseende Järvafältet, det så kallade Järvalyftet godkänns.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att verkställa programmet för Järvalyftet.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsätta en politisk styrgrupp samt en operativ tjänstemannastyrgrupp för programmet.
4. Finansiering sker genom disposition av de i eget kapital särskilt reserverade medel för ytterstadssatsning/Järvalyftet med 200,0 mnkr. Medlen disponeras av Kommunfullmäktige m.m.; stadsledningskontoret.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut, följande

1. En politisk styrgrupp utses bestående av totalt nio personer; borgarråd alternativt personer ur kommunstyrelsen, fem från majoriteten samt fyra från oppositionen, en från varje parti som representeras i kommunfullmäktige.
2. Stadsdirektören utser en operativ tjänstemannastyrgrupp.
3. Stadsdirektören ges i delegation att fatta beslut inom ramen för ärendet genom att disponera för ändamålet avsätta medel. Ärenden överstigande 15 mnkr beslutas dock av kommunstyrelsen.

Stockholm den 22 augusti 2007

På kommunstyrelsens vägnar:
KRISTINA AXÉN OLIN

Kristina Alvendal

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Teres Lindberg, Malte Sigemalm* och *Mirja Räihä Järvinen* (alla s) med hänvisning till reservationen av (s) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till reservationen av (mp) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Inger Stark* (v) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande

1. Förslag till program för Järvalyftet återremitteras till kommunstyrelsen.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att göra en plan för Järvabornas och stadsdelspolitikernas inflytande i programmet samt att tillsammans med nämnder och styrelser utforma en reguljär samverkansmodell med ett medborgarperspektiv.
3. Ett nytt förslag till program tas fram av Järvaborna i samverkan med berörda stadsdelsnämnder, centrala nämnder och bolag.

Vänsterpartiet vet att invånarna är de bästa experterna på sina stadsdelar. För att ett program som är tänkt att stärka ett område ska lyckas är det därför grundläggande att de som bor i området och de lokala politikerna får vara med och utforma programmet genom en omvänd planprocess. En bred diskussion med såväl medborgare som alla partier i staden måste bli verklighet om Järvaborna ska våga tro på att en förändring ska vara möjlig i deras område.

Eftersom det borgerliga förslaget till program för Järvalyftet saknar underifrånperspektiv måste det göras om. En plan måste tas fram som tillgodoser de boendes inflytande över målen i programmet samt deras deltagande i genomförandet och uppföljningen av programmet. För att säkra inflytandet måste en av de första åtgärderna vara att frigöra människor från den stadsdelsarrest som de borgerliga partierna infört genom att begränsa rätten till SL-kort. Dessutom måste stadens olika nämnder och styrelser samverka på ett bättre sätt än idag, så att stadens resurser används enligt de politiska målen och med ett tydligt medborgarperspektiv.

Ett nytt förslag till program ska tas fram där Järvabornas och stadsdelspolitikernas inflytande är tillgodosett. Det är för tidigt att ha en klar uppfattning om vilka områden som ska finnas med i programmet utan förslagen ska komma från dem som bor i området. Vi instämmer dock i kritiken från flera remissinstanser om att den reguljära verksamheten behöver finnas med i Järvalyftet. När ärendet återkommer till kommunfullmäktige måste en långsiktig plan för finansieringen presenteras, både för ökade investeringar och driftskostnader i den reguljära verksamheten och i nya verksamheter. Det ska även finnas möjlighet att föreslå att redan fattade beslut ändras, exempelvis för att lägga E 18 i tunnel istället för ytläge. I den frågan körde de borgerliga partierna och socialdemokraterna över den lokala opinionen som i likhet med vänsterpartiet ville ha vägen i en tunnel.

Andra förutsättningar för att utjämna villkoren är att ha en planering som sträcker sig över flera mandatperioder och att ta med hela staden i förnyelsearbetet, även rika men socialt segregerade stadsdelar. Även där ska boende kunna komma med förslag om vilka förändringar som kan krävas i deras områden för att få mer jämlika levnadsvillkor i staden.

Vänsterpartiet anser att kommunfullmäktige också måste ta fram en långsiktig plan för en fördjupad lokal demokrati i hela staden, avsätta resurser till kraftiga förstärkningar av den reguljära budgeten i de stadsdelar som behöver stärkas samt rusta upp och bygga ut den kommunala infrastrukturen i ytterstaden. Fler arbetsplatser behövs också i ytterstaden.

Boende måste få ett verkligt inflytande över samhällsplaneringen i sina stadsdelsområden och i sina bostadsområden genom decentralisering av bostadsbolagen till lokala enheter med hyresgästrepresentation i styrelserna.

ÄRENDET

Under de senaste årtiondena har den ena integrationssatsningen avlöst den andra i de så kallade utsatta stadsdelarna. Det har handlat om såväl statliga som kommunala initiativ – Blommansatsningen, Nationella exempelsatsningen och lokala utvecklingsavtalen (storstadssatsningen) samt ytterstadssatsningen och stadsdelsförnyelsen i Stockholm. Stora ekonomiska resurser har plöjts in i samtliga av de tidigare integrationsprojekten, utan att bestående resultat har kunnat urskiljas i de relevanta områdena. De uppföljningar och utvärderingar som gjorts pekar inte på några betydande framsteg för att få till stånd en stabil och positiv samhällsutveckling bort ifrån den etniska, ekonomiska och sociala utanförskap som satsningarna syftat till att bryta. Frågor om fysisk miljö och infrastruktur samt nyproduktion av bostäder har inte haft någon framträdande plats i satsningarna och bostadsföretagens roll har i operativ mening varit blygsam. Brottsförebyggande verksamhet och boendes trygghet har genomgående funnits med i förnyelsearbetet, men trots det kan ingen nedgång i den polisanmälda brottsligheten konstateras. Att satsningarna i enskilda beståndsdelar varit positiva och framgångsrika innebär inte att man i stort ser avgörande tecken på en långsiktigt positiv utveckling i stadsdelarna. I många fall har projekten präglats av kortsiktigt tänkande vilket har försvårat uppkomsten av bestående positiva resultat. Järvalyftet ska däremot ses som en långsiktig investering för att skapa en bestående positiv social och ekonomisk utveckling.

Kommunfullmäktige har i budgetbeslutet för 2007 tagit upp frågor kring utvecklingen i utsatta stadsdelar och skriver när det gäller Järva: ”För att rusta upp boendemiljöer och bryta segregationen på Järvafältet ska ett särskilt projekt genomföras under kommunstyrelsens ledning”.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret tjänsteutlåtande daterat den 27 april 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Frågor om fysisk planering och stadsutveckling respektive boendesegregation och integration hanteras ofta på olika ställen i stadens förvaltning. Det bostadssociala perspektivet har ofta låg prioritet i den fysiska planering och omvänt har det visats sig svårt att få in frågor som rör den fysiska planeringen i bostadssociala sammanhang. Denna uppdelning har också varit tydlig i de lokala utvecklingsavtal som träffats inom ramen för storstadssatsningen, där de ansvariga i princip avstått från att ta in åtgärder som rör bostadsområdenas fysiska struktur och planmässiga förutsättningar. Stadsledningskontoret anser att dessa frågor behöver kopplas samman. För att uppnå en hållbar utveckling i olika boendemiljöer måste olika perspektiv på stadsutveckling samordnas.

Kommunstyrelsen ska tillsätta en politisk styrgrupp som ska leda arbetet med att få en bättre och mer långsiktig hållbar social och ekonomisk utveckling för boende i Järvaområdet. Stadsdirektören ges också i uppdrag av kommunstyrelsen att tillsätta en

operativ styrgrupp bestående av ledande tjänstemän inom olika delar av förvaltningen och inom andra relevanta områden. Programmet kommer att samordnas av stadsledningskontoret med en särskild projektledare som ansvarar för programmet. Den fortsatta utformningen av Järvalyftet ska bestämmas i nära samarbete med bostadsbolagen, de tekniska förvaltningarna, de berörda stadsdelsförvaltningarna samt andra lokala aktörer.

Målet med Järvalyftet är att få en bättre och mer långsiktigt hållbar social och ekonomisk utveckling för boende i Järvaområdet. Det ska uppnås genom ett antal insatser som inbegriper både förändringar på den fysiska miljön som en bättre och tryggare närmiljö, bättre infrastruktur och kommunikationer, fler bostadsrätter genom ombildningar och nyproduktion. Till dessa satsningar tillkommer insatser för att höja utbildningsnivån och kunskaper i svenska språket. Den enskilt största utmaningen är dock att bryta bidragsberoendet och få fler människor i arbete genom riktade insatser inom socialtjänsten och genom ökat samarbete mellan näringsliv, utbildningsväsendet och de boende. Järvalyftet ska med andra ord inte ses som ett kortsiktigt tidsbestämt integrationsprojekt utan som en investering för att skapa en bestående positiv social och ekonomisk utveckling.

Flera delområden har identifierats. Det är boende, trygghet, arbetsmarknad/ sysselsättning, stadsplanering, näringsliv samt utbildning. Till dessa delområden kan andra komma att läggas till i ett senare skede. Det är styrgruppen som bestämmer den fortsatta inriktningen på Järvalyftet.

Boende

Bostadsbolagen, framförallt Svenska Bostäder, spelar en betydelsefull roll i det förändringsarbete som startar med Järvalyftet. Svenska Bostäder har en dominerande ställning som fastighetsägare och förvaltare i Järvaområdet. Dessutom har bolaget redan påbörjat ett omfattande arbete med att utveckla sitt fastighetsbestånd genom trygghetsskapande åtgärder och genom integrationsinsatser. Svenska Bostäders utredning om de boendes trygghet kommer också att ligga till grund för trygghetsskapande åtgärder liksom ett antal ytterligare åtgärder inom ramen för Järvalyftet.

Ett viktigt mål för Järvalyftet är att skapa en mer blandad sammansättning av upplåtelseformer. Blandade upplåtelseformer är en förutsättning för minskad segregation. Hyresgäster i kommunala bostadsbolag har därför rätt att friköpa sina lägenheter. Ansträngningar görs nu av staden för att få till stånd ombildningar av hyresrätter till bostadsrätter i bland annat Järvaområdet. Därigenom kan inflytandet över den egna bostaden och boendemiljön, de sociala nätverken förbättras och områdena stabiliseras. Den sociala integrationen ökar med blandade boendeformer och ett större enskilt ägande av bostäder breddar och ökar också sparandet, vilket i sig är angeläget. Friköpen av hyreslägenheterna bör också kombineras med nyproduktion av bostadsrätter i Järvaområdet.

Blandade upplåtelseformer är viktigt, men det behöver kompletteras med andra betydelsefulla aspekter som hur områdena ser ut och fungerar – om det går att leva ett bra

vardagsliv i dem och vilken tillgång man har till olika serviceinrättningar, kultur, kommunikationer, offentliga platser och kommersiella anläggningar.

Vissa delar av stadens fastighetsbestånd i Järvaområdet har stora renoveringsbehov och arbetet med att förnya och förbättra husen är angeläget. Behov finns också att

förbättra den fysiska miljön i områdena. Trygghetsskapande åtgärder är nödvändiga för att öka tryggheten och de boendes trivsel. Vid ny- och ombyggnation ska säkerhet, trygghet och trivsel utgöra betydelsefulla inslag i planeringen.

Samverkan med andra, privata, fastighetsägare i området är också önskvärt och har redan påbörjats genom den gemensamma Fastighetsägarföreningen på Järvafältet.

Trygghet

Brottsförebyggande verksamhet och boendes trygghet har genomgående funnits med i storstadsarbetet men trots det kan ingen nedgång i polisanmällda brott konstateras för Järvaområdet som helhet. De våldsrelaterade brotten i förhållande till antalet invånare är högre i Järvaområdet än genomsnittet för hela Stockholm. Särskilt anmärkningsvärt är att våld mot kvinnor och barn i hemmet utgör hela sextio procent av de våldsbrott som anmäls till polisen. De boende i Järvaområdet upplever också stor otrygghet. Många undviker att vistas i den gemensamma utemiljön. Trygghet blir därmed en demokratifråga, alla bör ha samma rätt att utan rädsla kunna röra sig fritt i stadsmiljön.

Det är därför viktigt att satsningar på fler synliga poliser, snabbare och tydligare insatser mot ungdomsbrottslighet och stärkt samarbete mellan polisen och socialtjänsten kompletteras med trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön. Insatser som leder till att skapa större trivselfaktor och därmed till att fler personer känner större lust att vistas utomhus ska prioriteras.

Exempel på trygghetsskapande insatser kan innefatta åtgärder som främjar utbyggnaden av gång- och cykelbanor med bättre kopplingar till angränsande områden. Varierande och ändamålsenliga utemiljöer med bättre utomhusbelysning kan också ha positiv inverkan på tryggheten i närområdet.

Vid ny- och ombyggnation ska säkerhet, trygghet och trivsel utgöra betydelsefulla inslag i planeringen. Fastigheter med loftgångar bör till exempel undvikas. Aspekter som att entréer bör lokaliseras mot gatan och att det blir en balanserad blandning av bostäder, verksamheter och affärer är viktiga att ha med tidigt i planeringsarbetet. Vidare bör behovet av förtätning av bebyggelsen utredas för att bryta de barriärer som idag skapar otrygghet.

Arbetsmarknad/Sysselsättning

Trots en god ekonomisk konjunktur i Stockholm med höga tillväxttal är andelen människor som befinner sig i utanförskap hög. Endast hälften av befolkningen mellan 20 och 65 år förvärvsarbetar i Järvaområdet. Motsvarande siffra för hela Stockholm är ca 75 procent. Många av de boende i Järvaområdet har också utländsk bakgrund. För att fler ska kunna erbjudas ett riktigt arbete krävs att större hänsyn tas till de arbetssökandes individuella erfarenheter och utbildning från deras ursprungsland.

Stadens uppgift är att skapa förutsättningar för människor i utanförskap att komma i arbete, att satsa på jobb istället för bidrag. Kontakterna med socialtjänsten ska således vara jobbinriktad. En stor del av dem som söker och får försörjningsstöd kan arbeta. Kommunfullmäktige har i budget 2007 slagit fast att en jobbgaranti ska införas i hela staden. Den ska gälla för alla arbetsföra personer som på grund av brist på arbete söker försörjningsstöd. Det betyder att senast fem dagar efter ansökan om försörjningsstöd ska den arbetssökande börja att på heltid delta i jobbgarantin. Om personen inte kan matchas i hop med ett ledigt jobb ska den arbetslöse tilldelas arbetsuppgifter i staden

kombinerat med jobbsökande och utvecklande aktiviteter.

Samtidigt behövs försörjningsstödet som ett sista skyddsnät i samhället. Reglerna måste utformas utifrån vetskapen om att en del av dem som söker stöd tillhör de allra mest utsatta i samhället.

Avgörande för att nå målet med minskat bidragsberoende är tillkomsten av många nya och riktiga jobb, både privata och offentliga. Om dessutom jobbgaranti kan genomföras i en miljö av växande arbetsmarknad är utsikterna till framgång stora. En markant minskning av bidragsberoendet är också av stor betydelse för stadens ekonomi.

Stadsplanering - tekniska förvaltningarna

De tekniska nämnderna stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden samt trafik- och renhållningsnämnden har en central roll i arbetet med att utveckla och förbättra den fysiska miljön i Järvaområdet. De förändringar som kan behövas för att utveckla den fysiska miljön berör åtgärder som en mer tilltalande arkitektur, utveckling av gatunätet och gemensamma offentliga platser som torg, innegårdar och grönområden. Det är viktigt att staden får en samlad bild över plan- och byggfrågorna för hela Järvafältet. Helt avgörande i denna del är Svenska Bostäders verksamheter och insatser såsom största fastighetsägare.

Det är viktigt att arbetet inriktas på att minska de fysiska barriärerna runt Järvaområdet, att bostadsområdena kompletteras med nya byggnader med skiftande utformning och karaktär. Järvafältet ska bl. a genom stadsplanering bli en attraktiv del av Stockholm dit människor aktivt söker sig för att bo. Dessutom måste de tekniska nämnderna bidra med att skapa förutsättningar för fler lokala arbetsplatser.

De allmänna kommunikationerna från stadsdelarna i Järvaområdet till innerstaden är bra. Det går tunnelbana och flera olika busslinjer till de centrala delarna av Stockholm. Däremot måste kommunikationerna inom Järvaområdet och till angränsande stadsdelar förbättras. Det handlar om att prioritera fler busslinjer och cykel- och gångvägar till angränsande områden.

Näringsliv och andra aktörer

Det råder inte brist på arbetsuppgifter i Stockholm. Det råder heller ingen brist på personer som kan tänka sig att ta en anställning eller bli egna företagare. Trots detta är arbetslösheten hög och allt fler människor riskerar att bli permanent arbetslösa. Riktade åtgärder behövs för att få till stånd ett bättre samarbete mellan de boende i Järvaområdet och näringslivet. Nya arbetsformer och huvudmän i jobbförmedling och slussning till arbetsmarknaden ska utvecklas för att ge bättre förutsättningar för arbetssökande att få kontakter bland företagare och andra arbetsgivare i närområdet.

Näringslivsresurser med direkt uppdrag att stimulera och utveckla det lokala näringslivet samt förmedla service åt dem som vill starta nya företag är också betydelsefullt. Ett exempel på en åtgärd i sammanhanget är att initiativ tas för bildandet av en företagsledargrupp som får till uppgift att se över möjligheterna till bättre samarbete mellan de boende på Järvafältet och företagen.

Sveriges största IT-kuster ligger i Kista. Det är ett område som leder utveckling och användning av ny teknik. Förutsättningarna för att öka den fysiska och sociala integrationen mellan företagen i Kista och resten av Järvaområdet ska prioriteras.

En mångfald av andra aktörer kan också bidra i kampen mot utanförskapet. Idag

finns det ett antal aktörer i Järvaområdet som kan bilda utgångspunkten i en rörelse för egenmakt och arbete. Samarbetet med aktörer som starkt prioriterar och utvecklar lokala initiativ av betydelse för möjligheten att öka sysselsättningen och delaktigheten i samhällslivet ska utvecklas.

Utbildning

För att staden ska nå framgång med Järvalyftet krävs det insatser inom skolområdet. Skolan ska fokusera på kunskap. Barn och ungdomar från studieovana hemmiljöer är de stora förlorarna om det inte ställs några krav eller förväntningar i skolan. Det är därför viktigt med tydlig måluppfyllelse. Fler barn måste lära sig att läsa och räkna tidigare och bättre för att de ska ges rimliga förutsättningar till arbete senare i livet.

SFI-utbildningen måste reformeras och bättre anpassas till behoven från arbetsmarknaden. En mer ingående dialog mellan SFI och olika arbetsgivare kan underlätta för många invandrare att ta sig in på arbetsmarknaden. Staden bör också stödja olika projekt som syftar till att SFI-studenterna får arbetsträna under utbildningen. Syftet med SFI-utbildningen måste vara att lära ut svenska språket, inte ett alternativt försörjningsstöd.

Finansiering

Programmet för Järvalyftet finansieras på flera sätt. Dels genom disposition av de i eget kapital särskilt reserverade medel för ytterstadssatsning/Järvalyftet om 200,0 mnkr. Därutöver uppskattar Svenska Bostäder att bolaget kommer att fördela 140 miljoner kronor för projekt inom ramen för Järvalyftet under 2007, 30 miljoner kronor i investeringsutgifter samt 10 miljoner kronor i förstärkt organisation. Familjebostäder och Stockholmshem ska bidra med motsvarande summa i förhållande till deras fastighetsbestånd i Järvaområdet. Till dessa anslag ska eventuella statliga insatser i form av olika lokala utvecklingsavtal och satsningar från näringslivet läggas till den totala finansieringen. Det centrala samordningsansvaret ställer krav på besluts- och genomförandeprocessen för hur åtgärderna som finansieras av de särskilt reserverade medlen för Järvalyftet ska hanteras. Stadsledningskontoret ges därför i uppdrag att ta fram riktlinjer och struktur för besluts- och genomförandeprocessen av åtgärderna inom ramen för Järvalyftet. Genomförda insatser ska uppfylla de krav som ställs på åtgärder som finansieras genom disposition av eget kapital nämligen att de ska vara begränsade i tid och inte utgöra ordinarie drift.

Styrgrupp

Järvalyftet ska ledas av en politisk styrgrupp som bör bestå av företrädare som har inflytande inom de områden som är avgörande för Järvalyftets framgång. Dessutom bör oppositionen medverka. Stadsledningskontoret föreslår att styrgruppen består av totalt åtta personer; borgarråd alternativt personer ur kommunstyrelsens presidium, fem från majoriteten samt tre från oppositionen.

Dessutom ska en operativ styrgrupp tillsättas. Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen att stadsdirektören ges i uppdrag att tillsätta en operativ styrgrupp bestående av ledande tjänstemän inom olika delar av förvaltningen och inom andra relevanta områden. Stadsledningskontoret ansvarar för arbetets genomförande samt samordning med berörda nämnder och bolag. Ansvarig är stadsdirektörens stabschef, med en projektledare direkt underställd.

Utvärdering och uppföljning

För att på bästa sätt kunna utvärdera Järvalyftet krävs regelbundna kvantitativa och kvalitativa mätningar av utvecklingen i det berörda området. Det kan exempelvis vara intressant att följa utvecklingen avseende sysselsättningsgrad, nya företag, bidragsberoende, skolresultat och utbildning av hyresrätter. Lika viktigt är det att genom kvalitativa undersökningar studera Järvabornas upplevda uppfattningar om utvecklingen i närområdet.

Den politiska styrgruppen ansvarar för den samlade kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av Järvalyftet.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsdelsnämnderna EnskedeÅrsta-Vantör, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista, Skärholmen och Spånga-Tensta samt till socialtjänstnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, kulturnämnden, idrottsnämnden och kommunstyrelsens integrationsberedning. Idrottsnämnden har svarat genom kontorsyttranden. Kulturnämnden har inte svarat.

<i>Innehållsförteckning</i>	<i>Sid</i>
EnskedeÅrsta-Vantörs stadsdelsnämnd	19
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	20
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	22
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	24
Skärholmens stadsdelsnämnd	28
Socialtjänstnämnden	31
Stadsbyggnadsnämnden	34
Utbildningsnämnden	36
Idrottsförvaltningen	38
Integrationsberedningen	38

EnskedeÅrsta-Vantörs stadsdelsnämnd

EnskedeÅrsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2007 att besvara skrivelsen med EnskedeÅrsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av ledamöterna Rosa Lundmark (v), Mervi Mäkinen Andersson m.fl. (s), *bilaga*.

EnskedeÅrsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 maj 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det är utmärkt med en genomgripande satsning för Järvafältet. Det är viktigt att samordna fysisk planering och stadsutveckling respektive boendesegregation och integration för att uppnå en hållbar utveckling. Förvaltningen ser fram emot att följa projektet och hoppas på att kunna dra lärdomar från projektet som kan komma söderort till del i framtiden. Förvaltningen anser att det är positivt att stadsdirektören är delaktig i satsningen vilket ger projektet den tyngd det behöver för att kunna ge snabba och konkreta resultat.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2007 att besvara skrivelsen med Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltningars tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Abebe Hailu m fl. (s), *bilaga*.

Reservation anfördes av Gunilla Bhur (v), *bilaga*.

Reservation anfördes av Jakob Dencker (mp), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av ordförande Annette Jansson (m) från (m), (fp) och (kd), *bilaga*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltningars tjänsteutlåtande daterat den 4 juni 2007 har i huvudsak följande lydelse.

I delar av stockholmsregionen präglas många invånare av utanförskap och alienation. Den stora utmaningen är att bryta bidragsberoende genom att få fler människor i arbete genom bl.a. ökat samarbete mellan näringsliv, utbildningsväsende och boende samt riktade insatser av olika slag – alltifrån infrastrukturåtgärder till arbets- och samverkansformer inom delar av verksamheten. Järvalyftet syftar till att komma till rätta med nämnda problem inom järvastadsdelarna i Stockholms stad.

Förvaltningen har i huvudsak inget att erinra mot det framlagda förslaget till program för Järvalyftet. Förvaltningen ser mycket positivt på den föreslagna och finansiellt omfattande satsningen på såväl fysisk planering och stadsutveckling som bostads-sociala och integ-rationsfrämjande insatser. Förvaltningen delar också uppfattningen att programmet bör utformas så kraftfullt och uthålligt att det inte behöver avbrytas förrän betydande framsteg har gjorts för att bryta boendesegregationen inom järvastadsdelarna. I det följande ger förvaltningen kommentarer till några delasppekter på Järvalyftet utifrån dels erfarenheter från tidigare integrationssatsningar, dels kunskaper om invånarnas socioekonomiska situation och behov.

- Järvafältet ingår i ett nät av viktiga gröna kilar in mot och genom regionens centra-

la delar. Dessa är en förutsättning för den eftersträlvade ekologiska balansen med en varierad flora och fauna. Dessutom utgör dessa gröna kilar viktiga rekreatiomsområden för invånarna i regionen – inte minst för invånarna i intilliggande bostadsområden. En utveckling av Järvafältets grönområde bör därför planeras så att viktiga ekologiska aspekter bevakas, samtidigt som en etablering av mötesplatser och aktivitetsytor kan ske. Utomhusbad, sportfält, koloniområden och fler kulturgårdar kan öka grönområdets attraktionskraft och tillgänglighet för invånarna i de av Järvalyftet berörda stadsdelarna. Härigenom kan också dessa stadsdelars attraktionskraft öka.

- De av Järvalyftet berörda stadsdelarna kan redovisa ett mycket högt exploaterings-tal för marken, men har samtidigt en stor komparativ fördel i den nära tillgängligheten till stora sammanhängande grönytor. En komplettering av bostadsbeståndet bör därför, enligt förvaltningens uppfattning, göras med stor hänsyn till behovet av sammanhängande grönytor. Dessutom bör staden ta hänsyn till den pågående och planerade utbyggnaden av områden inom Järvafältet som ligger inte bara i Kista (Kista Gård) utan även i angränsande kommuner – framförallt Sundbyberg (Ursviksområdet) och Järfälla (Barkarbystaden). En komplettering av bostadsbeståndet inom Rinkeby-Kista stadsdelsområde kan företrädesvis ske genom att småhus/radhus byggs på områden som gränsar till fältet - t.ex. nedanför Husby. Det skulle samtidigt öka tryggheten genom att snår, sly och buskage intill loftgångshusen byggs bort.

- Situationen för barn och ungdomar och vikten av att dessa har en framtidstro bör genomsyra den nya satsningen. I järvastadsdelarna är andelen barn och ungdom klart större än motsvarande andel för hela staden. Det är viktigt att livssituationen för de unga är sådan att den ger god utbildning, en variation av fritidssysselsättningar samt goda och tidiga erfarenheter av arbetslivet genom ferie- och praktikarbete.

- Även fortsättningsvis - sedan grundskolan förts över till en för samtliga skolformer gemensam utbildningsnämnd - bör staden värna om den samverkan som utvecklats mellan grundskolorna och den sociala omsorgen. Syftet ska vara att bevara en röd tråd av helhetssyn på varje barn/elev och eventuellt familj där de olika skolformerna och socialtjänsten samverkar med varandra för att garantera att de resurser som sätts in för barn och ungdomar ska få maximal effekt.

- Förutom en viktig reformering av SFI-utbildningen bör staden också satsa mer på vux-enutbildning och tidiga insatser för att ta till vara den kompetens och yrkeserfarenhet som många invandrare bär med sig och som är viktiga för såväl stockholmsregionens som hela rikets ekonomiska utveckling.

- För att kunna skapa den tillgång till praktikplatser och arbetstillfällen som behövs för att nå målen om snabbare inträde på arbetsmarknaden och därmed minskat bi-dragsberoende behöver många parter samverka. Här bör inte bara det lokala näringslivet inom berörda stadsdelar kunna bidra till en positiv utveckling genom att erbjuda praktikplatser och arbetstillfällen utan även förvaltningar och bolag inom hela staden. Om arbetsförmedling och slussning till arbetsmarknaden kan ske i nya former, bedömer förvaltningen att större hänsyn kan tas till de arbetssökandes individuella erfarenheter och bakgrund.

- Satsning på kultur som ett viktigt redskap i integrationsarbetet har med gott resultat använts inom många verksamhetsområden; utbildning på alla nivåer, verksamhet för barn och ungdom, socialtjänst samt arbetsmarknadsåtgärder. Förvaltningen anser därför att det borde finnas stora möjligheter för såväl det fria professionella kulturlivet som stadens egna kulturinstitutioner att på olika sätt etablera sig i de berörda stadsde-

larna.

- Järvalyftets inriktning på långsiktighet, samverkan och verksamhetsbredd stämmer väl med syftet med lyftet, men även med förvaltningens erfarenheter av tidigare utvecklingsarbete. De kunskaper som vunnits och den metodutveckling som skett och som varit framgångsrik bör i tillämpliga delar tas till vara och utgöra grund för fortsatta satsningar. Såväl den tidigare storstadssatsningen som ytterstadssatsningen och stadsdelsförnyelsen har gett förvaltningen möjligheter att utveckla samverkan med andra myndigheter, näringslivet och lokalsamhällets organisationer. Denna samverkan fortlever i nätverk och gemensamt utvecklingsarbete. Utan de resurser som tillförts området hade utanförskapet och otryggheten kanske varit av en annan och mer problematisk omfattning.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 maj 2007 att som svar på remissen överlämna Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings utlåtande.

Reservation anfördes av ledamöterna Rune Olofsson (s), Jonas Ljungstedt (v), Awad Hersi (mp), Eva Andersson (s), samt tjänstgörande ersättarna Azad Hassan (s) och Anna Jonazon (s), *bilaga*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 juni 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Under mer än 20 års tid har olika initiativ och satsningar avlöst varandra alla med syfte att förbättra situationen för boende i stadsdelarna runt Järvaområdet och andra miljonprogramsområden i Stockholm. Ambitionen att med dessa insatser bryta social utsatthet och segregation har varit hög. Många av insatserna har också i ett längre perspektiv varit positiva för i detta fall Tensta.

Investeringar som sannolikt annars skulle haft svårt att bli finansierade har kunnat genomföras. Exempel som kan nämnas är ungdomshuset Blå Huset, fotbollshall vid Spånga IP, upprustningar av torg och gatumiljöer.

Stora insatser på att inom utbildningsområdet utveckla pedagogiska metoder för språkutveckling, fältskola m.m. har kunna göras.

Inom näringslivs- och arbetsmarknadsområdet har en framgångsrik samverkan mellan lokalt näringsliv, arbetsförmedling och stadsdelsförvaltning utvecklats inom ramen för Lunda Nova.

Inom ramen för dessa satsningar utvecklades också lokalt idéerna för ombyggnationer och nyproduktion av bostäder i Tensta som kom att realiseras i den nyligen genomförda boställningen Tensta Bo 06.

Livsticket, Tensta Konsthall, Kvinnocentrum är andra exempel på lokala initiativ som på olika sätt positivt påverkat stadsdelen och dess invånare.

I remissen anfördes att de uppföljningar och utvärderingar som gjorts inte pekar på några betydande framsteg för att få till stånd en stabil och positiv samhällsutveckling

bort från det etniska, ekonomiska och sociala utanförskap som satsningarna syftat till att bryta. Frågor om fysisk miljö och infrastruktur samt nyproduktion av bostäder har inte haft någon framträdande plats i plats i satsningarna och bostadsföretagens operativa roll har varit blygsam. Vidare menas i remissen att trots de brottsförebyggande insatser som gjorts har ingen nedgång i den polisanmälda brottsligheten kunnat konstateras. Stadsledningskontoret menar att även om satsningarna i enskilda beståndsdelar varit positiva och framgångsrika har det inte inneburit att några avgörande tecken på en positiv och långsiktig utveckling i berörda stadsdelar kunnat ses. I många fall ska projekten ha präglats av kortsiktigt tänkande vilket försvårat uppkomsten av bestående positiva resultat.

Förvaltningen instämmer i flera delar i det som stadsledningskontoret framhåller. Bostadsföretagens roll som i ärendet föreslås få en betydligt mer operativ roll är något som förvaltningen ser positivt på och som tidigare har saknats. Likaså behöver frågor som rör utveckling av infrastrukturen, nyproduktion av bostäder liksom omvandling till bostadsrätter ges ett betydligt större utrymme i stadens samlade insatser. Det gäller såväl planering som genomförande av investeringar. I ärendet lyft bland annat behovet av bättre kommunikationer mellan stadsdelarna fram som ett angeläget behov. Förvaltningen vill lägga till att det också gäller kommunikationerna mot Järfälla och Barkarby handelsplats som det är komplicerat att nå med allmänna kommunikationer.

Däremot vill förvaltningen invända mot att insatserna skulle präglats av kortsiktigt tänkande i någon större utsträckning. Det har funnits projekt som varit av kortsiktigt natur, men exemplen som nämns ovan har alla varit långsiktigt syftande. Det är dock tydligt att enbart insatser av det slag som förvaltningen räknar upp inte kan vara tillräckliga för att bryta en negativ samhällsutveckling. Särskilt inte i tider av lågkonjunktur som präglade stora delar av 1990-talet.

Ett problem som inte nämns i remissen är att bostadsområden som Tensta präglas av en hög omflyttning. En omflyttning som i generella termer kännetecknas av att boende med stadig arbetsinkomst söker sig till bostäder i områden med högre status medan inflyttningen till Tensta i samma generella termer kännetecknas av personer och familjer med svag förankring på arbetsmarknaden, ofta kombinerat med svaga språkkunskaper och därmed ett beroende av olika bidragssystem och i behov av utbildningsinsatser. Detta innebär att även om flera av de insatser som gjorts inom ramen för de olika satsningarna varit lyckade för deltagarna och samhället i stort och lett till vidareutveckling och arbete har det inte lett till en positiv utveckling för området som sådant.

En satsning på att nu utveckla infrastruktur och boendet i området kan därför bidra positivt, men huruvida det räcker är oklart. Ett exempel är att de bostäder med äganderätt som byggdes inför boutställningen fortfarande till övervägande del är osålda snart ett år efter utställningen, trots förmånliga priser. Förvaltningens uppfattning är att insatser som exempelvis Svenska Bostäder nu är i gång med för ökad trygghet behöver kompletteras med insatser inom flera andra områden. I remissen uttrycks också det behovet men de behöver konkretiseras och ges en finansiering för att märkbara resultat ska kunna komma till stånd.

Inom Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning är socialtjänstens insatser inom försörjningsstödenheten Arbete och Bistånd inriktade mot att få så många som möjligt i jobb. Arbetet bedrivs i nära samverkan med Lunda Nova. En nyligen beslutad organisationsförändring har ytterligare förstärkt detta perspektiv genom att bägge verksamheterna finns inom en gemensam avdelning. Remissens betoning av dessa frågor stämmer

därför väl med det arbetssätt som bedrivs inom förvaltningen. I detta sammanhang är det viktigt att poängtera betydelsen av en lokal förankring. Företagen i stadsdelen har ett starkt engagemang i Lunda Nova då verksamheten utgör en mötesplats för företagarna, ger stöd till nya företagare och är en plattform för kontakter mellan arbetssökande och företag. Verksamheten bygger på lokal kännedom och att det är möjligt med förtroendefulla personliga kontakter. Det är också relativt nära för arbetssökande bosatta i Tensta att ta sig till Lunda Nova för att söka jobb eller delta i aktiviteter samtidigt som det är en arbetsmiljö i kontrast till boendemiljön i Tensta.

Utbildningsfrågorna är av extra stor vikt i en stadsdel som Spånga-Tensta. I remissen lyfts behovet av en reformerad SFI-utbildning fram. Förvaltningens instämmer med vad som framförs och vill samtidigt påtala behovet av att utveckla pedagogiska metoder och utbildnings-/kunskapsstödjande insatser också är mycket stort. Förvaltningen anser att det finns fördelar att integrera detta i ett fortsatt utvecklingsarbete.

I den operativa styrgrupp som föreslås bildas bör det också ingå representanter för de berörda stadsdelsförvaltningarna.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2007 att

1. Stadsdelsnämnden överlämnar och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen från Kommunstyrelsen

2. Stadsdelsnämnden hemställer hos Kommunstyrelsen om att Järvalyftet genom medverkan från Hässelby-Vällingby vidgas till ett Västerortslyft.

3. Stadsdelsnämnden hemställer hos Kommunstyrelsen att utifrån Hässelby-Vällingbys specifika karaktär vidta nödvändiga åtgärder för att en lokal utvecklingsplan i samarbete med Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd görs för hela stadsdelen Hässelby-Vällingby. Denna plan bör se över behov, resurser, förutsättningar och möjligheter avseende infrastruktur (vägar, kollektivtrafik, bredband mm), planering av bostäder och lokaler samt möjligheter för vård, omsorg och service, företagsamhet, handel och rekreation, samt

4. Stadsdelsnämnden uttalar

Det är med största tillfredsställelse stadsdelsnämnden tar del av remissen om Järvalyftet och förvaltningens förslag till svar på den samma. Lyftets grundtanke är ett i rättan tid och med rätta förtecken tydligt bryt med den negativa spiral delar av Västerort så länge nu drabbats av. De områden i Hässelby-Vällingby som nämnden särskilt vill betona i behov av ett Järva/Västerortslyft är Trygghet och Arbetsmarknad. Till det första kan samarbete med både kommunala och privata bostadsbolag föras, liksom tillskapandet av medborgarvårdar, utökat samarbete med den lokala polisen samt en satsning på förebyggande arbete med både småbarn och ungdomar. En god och interaktiv kommunikation, som ger både trygghet, service samt möjligheter för den lokala företagsamheten och handeln är Vällingby e-Centers pilotprojekt Hässelby-Vällingby 100 %.

Möjligheterna till ömsesidigt erfarenhetsutbyte mellan stadsdelarna, hjälp till självhjälp samt inkluderandet av det civila samhället är exempel på goda ingredienser i Järvalyftsremissen.

Reservation anfördes av ledamot Leif Larsson (v) och ledamot Tomas Melin (mp) som båda reserverade sig mot beslutet till förmån för eget yrkande på avslag på förvaltningens förslag.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 maj 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen delar programmets övergripande mål att häva utanförskapet och bejaka integrationen i ett långsiktigt socialt och ekonomiskt perspektiv. Programmet omfattar många delar och intressenter såsom boende, trygghet, arbetsmarknad/sysselsättning, stadsplanering/ tekniska förvaltningar, näringsliv, utbildning och andra aktörer. Förvaltningen delar tanken på att genomförandeplanen ska verka kring trygghetsskapande åtgärder, motverka utanförskap, fysiska insatser, nya arbetsformer och kanaler för arbetssökande, samverka med näringsliv och andra aktörer såsom skola, kulturliv m.fl. för att främja den fysiska och social integrationen.

Förvaltningen ser positivt på att programmet ska ses som ett övergripande instrument för vägledning och förstärka samverkansarbetet i staden för att förhindra utanförskap och segregation. Järvalyftet kommer att utgöra en ekonomisk resurs och en motor i arbetet för att motverka denna utveckling i berörda stadsdelar. Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning vill påtala vikten av att insatserna fördelas så att stadsdelar med samma sociala och ekonomiska utveckling som Järvaområdet omfattas av satsningen.

Utvecklingen för stadsdelen är jämförbar med Järvaområdet. Få arbetsplatser, stor andel arbetslösa, många små hyresrättslägenheter med låga hyror och få bostadsrätter, stor andel innevånare med utländsk bakgrund med en förväntad ökad inflyttning. Nybyggnationen och förtätningen i stadsdelen är stor, och antalet medborgare förväntas öka med ca 10% inom en tioårsperiod. Mot denna bakgrund föreslår stadsdelsförvaltningen att satsningen vidgas till ett Västerortslyft för att därmed täcka in hela regionen. Därigenom skapas också förutsättningar för ett ökat samarbete och erfarenhetsutbyte mellan stadsdelarna kring Järvaområdet och Hässelby-Vällingby.

Boende

Befolkningen i Hässelby-Vällingby beräknas öka under de kommande åren liksom bostadsbyggandet. Under 2007 beräknas ca 1.000 personer flytta in i nybyggda lägenheter. Sedan början på 2000-talet sker det en stor inflyttning av resurssvaga personer till Hässelby-Vällingby från stadsdelarna på Järvaområdet. Under 2006 skedde dock den största nettoinflyttningen direkt från utlandet, över 700 personer. Inflyttningen från andra delar av Stockholm uppgick till ca 400 personer. 24% av befolkningen i stadsdelen har utländsk bakgrund enligt USK statistik från 2006.

I stadsdelen finns tre prioriterade områden; Hässelby gård, Grimsta och Smedshagen. Alla tre områdena domineras helt av hyresrätter i allmännyttan. I dessa områden har förvaltningen påbörjat olika samverkansarbeten mellan medborgare, bostadsbolag, verksamheter, föreningsliv, polis m.fl. Dock krävs mer djupgående åtgärder för att

åstadkomma långsiktiga positiva effekter.

De allmännyttiga kommunala bostadsföretagen, Stockholmshem, Familjebostäder och inte minst Svenska Bostäder har en viktig roll i det förändringsarbete som Västerortslyftet skulle kunna innebära. Precis som i Järvastadsdelarna bör bostadsföretagen ställa medel till förfogande för en gemensam satsning.

Bostadsområdena Smedshagen, Grimsta och Hässelby gård har med tiden blivit starkt segregerade. I dessa områden finns också merparten av de hushåll som är beroende av ekonomiskt bistånd. År 2005 levde 10% av hushållen i Smedshagen på socialbidrag. Motsvarande siffror för Hässelby gård är 5% och för Grimsta 4%. Arbetslösheten är också högre här än i andra delar av Hässelby-Vällingby.

Det totala lägenhetsbeståndet i stadsdelen består till 87 % av hyresrätter. Endast 13% utgörs av bostadsrätter. Många nya hyresrätter har byggts i stadsdelen under senaste mandatperioden. Vissa delar av Hässelby och Vällingby är dock dominerade av småhus och bostadsrätter. Detta medför att vissa statistiska genomsnittsuppgifter för stadsdelen som helhet inte speglar hur situationen ser ut i de mesta utsatta områdena.

En grundförutsättning för en lyckad satsning genom ett Västerortslyft är bostadsbodelagens medverkan. Satsningar behövs i den fysiska miljön både vad gäller fastigheter och intilliggande parker och grönytor.

Arbetsmarknad/sysselsättning

Sedan hösten 2006 har behovet av arbetskraft ökat i stadsdelen och staden som helhet. Flera år av konjunkturuppgång och höga tillväxttal i ekonomin slår nu igenom på arbetsmarknaden. Trots detta finns det grupper som har svårt att etablera sig. Det gäller både långtidssjukskrivna som har svårt att återkomma i arbetslivet men särskilt gäller det många av stadsdelens socialbidragstagare.

I april 2007 uppgår ca 1.140 hushåll inom Hässelby-Vällingby försörjningsstöd. Av dessa är 70% personer födda utanför Norden. Hässelby-Vällingby har relativt få arbetstillfällen. I stadsdelen finns 1.700 arbetsplatser med 11.400 anställda varav 5.000 i offentliga sektorn. En stor del av befolkningen pendlar ut från stadsdelen varje arbetsdag.

Den begränsade tillgången till arbetstillfällen påverkar också Arbetsförmedlingens och stadsdelens arbete med att personer som är beroende av försörjningsstöd ska bli självförsörjande. Genom projektet Strategi Hässelby-Vällingby som bedrevs under åren 2004-2006 och som finansierades av Kompetensfonden, skapades fler och nya kontaktytor gentemot det lokala näringslivet. Dessa behöver utvecklas vidare, inte minst tillsammans med privata arbetsförmedlare, dels för att möjliggöra fler praktikplatser för arbetssökande personer men också för att göra stadsdelen attraktivare för nya företagsetableringar. Stadsdelen har sedan årsskiftet en med Bromma stadsdelsförvaltning gemensam näringslivssekreterare som arbetar med frågor kring näringslivets utveckling i denna del av Västerort.

Hässelby-Vällingby uppvisar idag för invandrare och ungdomar liknande arbetsmarknadsproblem som på Järvafältet.

En samordning av metoder och insatser är därför viktig. Gemensamma insatser är också avgörande för att snabbare åstadkomma egen försörjning.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att inrätta ett sk. Jobbtorg i Vällingby. Jobbtorget kan bli en viktig del i ett mer samlat arbete inom ett gemensamt "Västerortslyft"

Under 2006 togs ca 400 flyktingar emot i stadsdelen. Denna utveckling fortsätter i

samma takt hittills under 2007. I april 2007 uppgår ca 290 flyktinghushåll introduktionsstöd. I augusti/september är det ett 60-tal hushåll som passerar 18-månadersgränsen då introduktionsperioden är slut. De flyktingar som då ej har ordnat egen försörjning kommer i stället vara berättigade till försörjningsstöd. Liknande förhållanden finns på Järvafältet.

Flyktingmottagandet ställer stora krav på stadsdelen. Särskilda insatser behövs för att möta behovet av fler platser i barnomsorgen och i skolan. Inom individ- och familjeomsorgens verksamheter ökar antalet ärenden inom barn och ungdom.

Trygghet

Trygghet prioriteras högt av medborgarna, trygghet att kunna röra sig fritt i sin egen stadsdel utan att vara rädd. Förvaltningen delar stadsledningskontorets bedömning att fler synliga poliser, tydligare insatser mot ungdomsbrottslighet och stärkt samarbete mellan polis och socialtjänst kompletteras med trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön.

Trygghet är ett brett område och innefattar både insatser i den fysiska miljön, men även sociala insatser. Att finna nya vägar för att bryta utanförskapet är en viktig del av detta arbete.

Brottsligheten ökar i Hässelby-Vällingby liksom i Järva. I Järvastadsdelarna är det våldsrelaterade brotten i förhållande till antalet innevånare högre än genomsnittet för Stockholms län. En stor andel av våldsbrotten utgörs av våld mot kvinnor och barn i hemmet. I Hässelby-Vällingby är utvecklingen likartad.

En del av trygghetsarbetet är fysiska åtgärder. Medborgare, verksamma i Hässelby-Vällingby och besökare ska uppleva ett rent, tryggt och säkert stadsdelsområde med välskötta parker, bra städning och vinterväghållning. I Hässelby Gårds Centrum finns ett väl fungerande och strukturerat samarbete med medborgarna, Centrumkompaniet, bostadsföretag, företagarföreningen, polisen, föreningslivet, kyrkan, stadsdelens verksamheter såsom skola, förskola och fritidsgårdar. Medborgare från olika generationer och med olika bakgrund samverkar.

Att arbeta utifrån olika verksamhetsområden vilka ansvarsmässigt hör till olika nämnder förutsätter en tydlig ansvars- och uppdragsfördelning. Förvaltningen delar tanken att förutsättningarna att använda resurserna på bästa sätt stärks med hjälp av gemensamma mål och en strategisk plan som omfattar olika verksamhetsområden.

Stadsplanering – tekniska förvaltningar

Ett samarbete sker idag med de stadsbyggande förvaltningarna, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret, när det gäller utveckling av den fysiska miljön inom Hässelby-Vällingby stadsdelsområde. Den omfattande nybyggnationen av bostäder fortsätter framöver. Detta ställer stora krav på en effektiv medborgardialog där samverkan mellan lokalsamhällets aktörer och fackförvaltningarna utgör en viktig del.

Trafiksystem och allmänna kommunikationer är av vital betydelse för stadsdelsområdets utveckling. Förbifart Stockholm och framkomligheten på Bergslagsvägen-Drottningholmsvägen är angelägna frågor att arbeta med framöver. De kollektiva tvärförbindelserna med bl.a. Järvafältet behöver förbättras.

Näringsliv och andra aktörer

Järvafältet har fler arbetsplatser till sin befolkning än Hässelby-Vällingby. Hässelby-Vällingby har en brist på 12.000 arbetsplatser medan Järvafältet har mer balans och ett överskott för Kista.

Både Hässelby-Vällingby och Järvafältet har brist på enklare och industriella jobb. Stora invandrargrupper saknar IT kunskaper och möjligheter att snabbt komma in i IT täta arbetsplatser. För dessa behövs i första hand industriella och mindre kunskapsbaserade jobb. Dessa jobb är en brist i hela Stockholm och de industriella jobben minskar p.g.a. av att dessa företag ”trycks” ut från Stockholm. Båda områdena behöver en satsning på mindre tillverkningsindustri och småföretag. Mark för sådana lokaliseringar behöver inventeras och planeras.

Utbildning

I Stockholm råder brist på hantverkare och byggnadsarbetare. I Hässelby-Vällingby och i Järvastadsdelarna finns stora grupper ungdomar som av olika anledningar saknar gymnasieexamen. I de arbetsmarknadsverksamheter som bedrivs återfinns huvuddelen av dessa ungdomar. De insatser som visat sig ge bäst resultat är bl.a. praktikplatser. Men långsiktiga effekter uppnås bäst med yrkestekniska utbildningar och lärlingsverksamhet.

Många invånare i de utsatta stadsdelarna Smedshagen, Grimsta och Hässelby gård har dessutom bristande kunskaper i svenska språket vilket också har betydelse för möjligheterna att komma ut på arbetsmarknaden och att klara sig i samhället på ett bra sätt.

När det gäller nyanlända flyktingar erbjuds de SFI-verksamhet varvat med praktik där så är möjligt. Sannolikt behöver SFI-verksamheten effektiviseras och mer anpassas efter arbetsmarknadens behov. Nyckeln till inträde på arbetsmarknaden är oftast att behärska svenska språket i tal och skrift samt ha en relevant utbildning. Större insatser inom detta område behövs från samhällets sida.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2007 att som svar på remissen överlämna Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande. Och att därutöver anföra:

Det är mycket angeläget att också Skärholmen får del av satsningar av samma typ som ”Järvalyftet”, att staden ser att behoven finns också på andra håll.

Då med ett upplägg som överensstämmer med Skärholmens förutsättningar, på det sätt som också förvaltningen påpekar i sitt svar.

Vi menar dessutom att det är mycket väsentligt, och av avgörande betydelse med ett lokalt inflytande, och lokal påverkan i stora satsningar av denna typ.

Stadsdelsnämndens medverkan bör från början skrivas in i förutsättningarna för hela upplägget.

Reservation anfördes av (v) genom vice ordföranden Margareta Johansson (v), *bilaga*.

Reservation anfördes av (mp) genom ledamoten Rebwar Hassan (mp), *bilaga*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 maj 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Många av de satsningar och projekt som tidigare genomförts, flera i nära samarbete med boende, har varit framgångsrika men inte kunnat minska segregationen i staden och har inte lett till några avgörande framsteg för att nå en positiv och stabil situation i dessa områden. Detta kan bero på flera olika faktorer, bland annat att många projekt ofta organiserats så att de drivs utanför linjeorganisationen, som mer eller mindre isolerade verksamheter. Bristen på helhetsinsyn har också många gånger medfört att satsningarna blivit enskilda punktinsatser med brist på anknytning till ordinarie verksamhet.

Järvalyftet är ett bra initiativ som tyder på att man tagit till sig den kritik som riktats mot tidigare satsningar av samma karaktär. Det är därför förvånande att man föreslår att medlen inte får finansiera reguljära verksamheter. (se bilaga med riktlinjer: Samverkan 1. Övrig offentlig verksamhet). Denna regel riskerar att leda till att det ändå blir punktinsatser som faller när finansieringen tar slut. Man bör i stället låta de behovsanalyser som enligt förslaget ska göras, visa på om det är så att ordinarie verksamheter behöver förstärkning. Förstärkningar eller utvidgningar av ordinarie verksamheter ökar chanserna att insatserna får en långsiktig verkan och minskar eftersläpningar i uppdragen på grund av att ny verksamhet tar tid att bygga upp.

I Skärholmen som i stadsdelsförnyelsen prioriterat kontinuitet och långsiktighet har flera av de mera framgångsrika insatserna drivits inom de ordinarie verksamheterna, tex. språksatsningar i skola och förskola.

Det är förvaltningens uppfattning att det är angeläget att en satsning som Järvalyftet redan från början integreras i den ordinarie linjeverksamheten. Förvaltningen vill därför betona vikten av att de verksamheter som i ordinarie verksamhet ansvarar för olika frågor måste involveras om ett initiativ av detta slag ska bli hållbart på lång sikt. Dvs. utbildningsförvaltningen när det gäller skolfrågorna, jobbtorgsorganisationen när det gäller sysselsättning osv.

I fråga om organisation tillstyrker stadsdelsförvaltningen stadsledningskontorets förslag om att det behövs en tydlig styrning av en satsning som Järvalyftet. Förvaltningen tillstyrker förslagen om att det behövs såväl en politisk styrgrupp som en operativ tjänstemannastyrgrupp. Särskilt angeläget är att dessa styrgrupper kontinuerligt följer upp utvecklingen inom satsningen och kan genomföra de eventuella korrigeringar som behövs av inriktning och delprojekt.

En av de framgångsfaktorer som flera tidigare utvärderingar pekat på (utvärderingar av stadens ytterstadssatsning, ”storstadssatsningen”, m.m.) är hur olika satsningar kan få sin legitimitet genom att försäkra sig om boendes och olika lokala aktörers engagemang och delaktighet. I riktlinjernas avsnitt om organisation och beslutsprocess saknas det en beskrivning om och i så fall hur ett lokalt inflytande över processerna och förslagen om insatser ska hanteras. Det är även oklart om och i så fall hur, de olika berörda stadsdelsnämnderna förväntas delta i processerna.

Förvaltningen anser att staden bör gå vidare och låta även andra stadsdelar omfattas

av satsningar typ Järvalyftet. Förutsättningarna ser olika ut och satsningarna bör därför tydligt utgå från detta.

Skärholmen är inne i en positiv utveckling av näringsliv och handel framför allt inom Skärholmen/Kungens kurva. Här finns redan såväl planerade omvandlingar, infrastrukturprojekt och samarbetsformer som söderortsvisionen och särskilda projektgrupper.

Skärholmen har under en 10-års period deltagit i olika satsningar, där bla följande gjorts.

- * Investeringar i trygghetsskapande åtgärder med bla. bättre belysning.
- * Den fysiska miljön har förbättrats i Skärholmen och mycket resurser har lagts ner för att förbättra offentliga miljöer, centrumanläggningar, torgmiljöer, bostadsgårdar, parker, parklekar, strandbad samt grönområden.
- * Skärholmen har varit ledande i att skapa nya arbetsformer för arbetsmarknadsåtgärder genom sitt jobbcentrum och i att skapa kontakter med företagare och andra arbetsgivare i närområdet.
- * Samarbete med företagare i området genom med företagarföreningarna, näringslivet som deltar i Söderortsvisionen, nystartat företagarcentrum i Skärholmen.
- * Etableringen av Stadsteatern har skapat ett utökat kulturliv i Skärholmområdet.
- * Idrottsverksamheten i Skärholmen är en viktig del i stadsdelens attraktivitet och stora satsningar har gjorts och kommer att ske. Skärholmens sim-och idrottshall, Sättra idrottsplats med inomhusanläggning för friidrott och ishall. Konstgräs på Vårbergs IP, ny planerad ridanläggning i Sättra, upprustning av Bredängs sim-och idrottshall.
- * Arbetet med att få olika utbildningsaktörer till stadsdelen har pågått under åren. Nya aktörer är Kunskapsskolan, Västerholmsskolans friskola, Skärholmens gymnasium med olika inriktningar, ett nytt fordons gymnasium i Kungens Kurva tillsammans med ett privat företag, SFI i Vårberg, Röda korset i Vårberg. Förhandlingar pågår med ytterligare en folkhögskola att etablera sig i Skärholmen.

Även andra stora satsningar har gjorts för att förbättra för invånarna i stadsdelen. Nya mötesplatser i skolorna, nytt Ungdomens hus (Andra hemmet) som används av alla åldrar och verksamheter. Upprustning och nybyggnation av förskolor.

Förslag

En satsning i Skärholmens bör framför allt fokusera på;

- Boende, med en utveckling mot blandade upplåtelseformer
- Trygghetsskapande åtgärder
- Infrastruktur, med åtgärder som binder ihop Skärholmen med Kungens Kurva, Tvärspårväg, Förbifart Stockholm med en utformning som gör det möjligt att utnyttja E4-området för kontor och handel
- Arbetsmarknad och sysselsättning
- Utbildning för ungdomar och vuxna

I Skärholmen finns redan flera samverkansorgan som kan utnyttjas och Skärholmens stadsdelsnämnd bör ta en tydlig roll i en satsning här.

Socialtjänstnämnden

Socialtjänstnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2007 att som svar på remissen hänvisa till socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordföranden Karin Rågsjö (v), *bilaga*.

Reservation anfördes av ledamöterna Tomas Rudin m.fl. (s), *bilaga*.

Reservation anfördes av ledamoten Gertrud Brorsson (mp), *bilaga*.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 maj 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Det är angeläget att minska klyftorna i samhället och skapa förutsättningar för delaktighet för alla medborgare. Att åstadkomma ett samhälle där alla utifrån individuella förutsättningar har lika möjligheter att utvecklas och utforma ett bra liv är ett ständigt pågående arbete. Inom staden är det självfallet viktigt att de olika stadsdelarna framstår som lika attraktiva och trygga att bo i, att skolorna har lika bra undervisning överallt och att förutsättningarna att få ett arbete är lika stora oavsett var man bor i staden.

Med ambitionerna att skapa ett bra samhälle för alla har staden under flera decennier genomfört stora satsningar och betydande investeringar i vissa av stadens mest eftersatta delar. I stadsledningskontorets tjänsteutlåtande anges att uppföljningar och utvärderingar pekar på att satsningarna i många fall inte lett till några betydande framsteg för att nå en positiv och stabil situation i dessa områden. Detta kan bero på flera olika faktorer, bland annat att en verksamhet som karaktäriseras av många projekt ofta organiseras så att projekten drivs utanför linjeorganisationen, som mer eller mindre isolerade verksamheter. Bristen på helhetssyn har också medfört att satsningarna blivit enskilda punktinsatser med brist på anknytning till ordinarie verksamhet.

Järvalyftet är ett bra initiativ som tyder på att man tagit till sig den kritik som riktats mot tidigare satsningar av samma karaktär. Det är därför förvånande att man föreslår att medlen inte får finansiera reguljära verksamheter. (se bilaga med riktlinjer: Samverkan 1. Övrig offentlig verksamhet). Denna regel riskerar att leda till att det ändå blir punktinsatser som faller när finansieringen tar slut. Man bör i stället låta de behovsanalyser som enligt förslaget ska göras, visa på om det är så att ordinarie verksamheter behöver förstärkning. Förstärkningar eller utvidgningar av ordinarie verksamheter ökar chanserna att insatserna får en långsiktig verkan och minskar eftersläpningar i uppdragen på grund av att ny verksamhet tar tid att bygga upp. En annan viktig slutsats som lyfts fram i tidigare utvärderingar av liknande initiativ är att denna typ av satsningar måste bedrivas uthålligt och med en inriktning om ett långsiktigt arbete för att nå önskade resultat. En alltför kortsiktig och spretig flora av olika projekt riskerar att motverka de övergripande målen och kan ge sämre resultat.

Det är förvaltningens uppfattning att det är angeläget att en satsning som Järvalyftet redan från början integreras i den ordinarie linjeverksamheten. Förvaltningen vill där-

för betona vikten av att de verksamheter som i ordinarie verksamhet ansvarar för olika frågor måste involveras om ett initiativ av detta slag ska bli hållbart på lång sikt. Dvs. utbildningsförvaltningen när det gäller skolfrågorna, jobbtorgsorganisationen när det gäller sysselsättning osv.

Det är också viktigt att alla olika typer av särskilda initiativ som tas med syftet att få en bättre långsiktigt hållbar social och ekonomisk utveckling i vissa delar av staden samordnas. Det kan därför vara angeläget att ett eventuellt kommande lokalt utvecklingsavtal mellan staden och regeringen såväl som stadens satsning på de kommande jobbtorgen i vissa delar samordnas där de övergripande målsättningarna om att förbättra förutsättningarna för individer att gå från bidrag till arbete är gemensamma.

I frågan om organisation tillstyrker förvaltningen stadsledningskontorets förslag om att det behövs en tydlig styrning av en satsning som Järvalyftet. Förvaltningen tillstyrker förslagen om att det behövs såväl en politisk styrgrupp som en operativ tjänstemannastyrgrupp. Särskilt angeläget är att dessa styrgrupper kontinuerligt följer upp utvecklingen inom satsningen och kan genomföra de eventuella korrigeringar som behövs av inriktning och delprojekt.

En av de framgångsfaktorer som flera tidigare utvärderingar pekat på (utvärderingar av stadens ytterstadssatsning, "storstadssatsningen", m.m.) är hur olika satsningar kan få sin legitimitet genom att försäkra sig om boendes och olika lokala aktörers engagemang och delaktighet. I riktlinjernas avsnitt om organisation och beslutsprocess saknas det en beskrivning av om och i så fall hur ett lokalt inflytande över processerna och förslagen om insatser ska hanteras. Det är även oklart om och i så fall hur de olika berörda stadsdelsnämnderna förväntas delta i processerna.

Utifrån erfarenheterna av tidigare satsningar av detta slag kan det vara angeläget att tydliggöra vem som är "förslagsställare" och vem som fattar besluten. Det kan därför behöva förtydligas vad gäller de roller som de olika aktörerna (förvaltningar, lokalt näringsliv, föreningar och andra) förväntas inta, om de ska involveras. Särskilt om dessa inom ramen för andra eventuella utvecklingsprojekt inom t.ex. ramen för de lokala utvecklingsavtalen förväntas spela en aktiv roll.

Det är positivt att man i förslaget poängterar att kartläggningar eller nulägesrapporter ska utgöra utgångspunkter för arbetet och att man avser att följa upp dessa. Det skulle också vara positivt om man vid en så omfattande insats som detta också kopplade in forskare att följa arbetet, t.ex. tvärvetenskapliga forskargrupperingar med urbana frågor i fokus som finns exempelvis vid Örebro universitet.

En annan angelägen del som behöver beaktas är hur man informerar om en satsning av detta slag och hur den ska kommuniceras med och mellan olika aktörer, medborgare m.fl.. Förvaltningen anser att det mot bakgrund av den relativt sett låga informations- och kommunikationsnivån i tidigare satsningar bör en mer precis och omfattande informationsstrategi/plan göras. I satsningar av detta slag, som omfattar hundratals miljoner kronor, bör en väl anpassad informations- och kommunikationsstrategi vara en av hörnstenarna.

Förslaget visar att man tagit ställning för att skapa trygghet genom att vitalisera och skapa öppna stadsdelar med möjlighet till många möten och ökad rörlighet mellan stadsdelarna. Man vill bland annat att detta ska ske genom fler vägar mellan stadsdelarna, mer blandade upplåtelseformer och stimulering av det lokala näringslivet. Möjligen skulle man ur ett trygghetsskapande perspektiv kunna dra detta ännu ett steg längre och även undersöka möjligheterna att locka myndigheter (nationella, regionala

och lokala) till området, såväl som större företag. En större arbetande dagbefolkning i området skulle troligtvis bidra till fler positiva möten, större efterfrågan på lokal service och handel och dessutom troligtvis en större närhet mellan befolkningen i området samt fler arbetstillfällen.

Det är tydligt att man vill se till att genom förändringar av den yttre miljön skapa trygghet och minska tillfällena att begå brott. Det ur internationellt perspektiv ledande materialet när det gäller sådan typ av planering, Bo Trygg 05, har sitt ursprung i Stockholm och bygger dessutom bland annat på erfarenheter från Järvafältet. Förvaltningen anser att materialet Bo Trygg 05 ska vara normgivande i det planerade förändringsarbetet i den yttre miljön. Ett bra sätt att följa upp detta arbete är att göra trygghetsmätningar i hela bostadsbeståndet inom Järvaområdet, nedbrytbara på mindre geografiska områden.

I utvärderingen av brottsförebyggande insatser inom den s.k. storstadssatsningen kom man fram till att man inte i tillräckligt hög grad och inte i tillräckligt tidigt skede involverat polisen i arbetet. Det framgår av förslaget att man anser att polisen bör ha en aktiv roll, eller åtminstone vara mer synlig, men inte hur detta ska uppnås. I stadsdelarna i Järvaområdet finns det idag aktiva och väl uppbyggda lokala brottsförebyggande råd med unik kunskap om området. Där är samverkan redan en realitet. Dessa bör få en betydande roll i arbetet och här har man också ingången till polisen liksom i de s.k. cheffsamråden på polismästardistriktsnivå som polisen byggt upp. (ref. "brottsförebyggande insatser i utsatta områden – en studie av storstadsarbetet", BRÅ)

I förslaget anges också att man vill se snabbare och tydligare insatser mot ungdomsbrottslighet och ett stärkt samarbete mellan polisen och socialtjänsten. Skola, socialtjänst och polis bör ha snabba kontaktvägar sig emellan enligt modellen SSP med sin förebild i Köpenhamn. För att detta samarbete ska fungera fullt ut bör ungdomsbrotten utredas av polis i det område där ungdomen är folkbokförd i nära samarbete – och helst samlokaliserat - med socialtjänsten. Försöket bör grundligt utvärderas. (Idag utreds brotten av polis i det område där brottet begåtts)

I frågan om utbildningsinsatser som en del av satsningen beskrivs en mer individuellt anpassad SFI-verksamhet (SFI – svenska för invandrare). Förvaltningen delar uppfattningen att utvecklingen av SFI-verksamheten bör individ- och yrkesanpassas i så stor utsträckning som det är möjligt. Förvaltningen vill även framhålla vikten av att ta tillvara de erfarenheter som har gjorts inom ramen för den s.k. storstadssatsningen beträffande barns och ungas språkutveckling. Utvärderingar inom detta område har visat att en av de åtgärder som långsiktigt kan ge bättre förutsättningar för barn och unga med annat modersmål än svenska i sin språkutveckling, är insatser som handlar om att höja kompetensen inom de pedagogiska yrkesområdena. Exempelvis är utbildningar (motsvarande 20 p) för lärare/ förskollärare i "Svenska som andra språk" ett viktigt redskap i detta arbete.

Vidare är kompetensutveckling för personalgrupper som ska arbeta med fokus på arbetslinjen inom ramen för jobbtorg ett annat viktigt inslag. Det kan t.ex. handla om att söka skapa gemensamma förhållningssätt och en gemensam värdegrund för såväl kommunal personal som för personal inom arbetsförmedling, försäkringskassa och andra aktörer i arbetet med att öka förvärvsintensiteten.

Sammantaget anser förvaltningen att om Järvalyftet ska bli mer framgångsrikt än tidigare satsningar i dessa stadsdelar är en omsorgsfull planering viktig och måste få ta tid. Eftersom så mycket arbete gjorts i tidigare projekt är det viktigt att ta tillvara de

erfarenheter som gjorts och att även lära av integrationssatsningar i andra städer i Europa och tillgodogöra sig goda exempel. Det är angeläget att ta initiativ till nödvändig utveckling inom olika områden i staden. Men det är också viktigt att använda stadens och samhällets resurser så effektivt som möjligt. Om Järvalyftet ska nå sitt mål att medverka till en bättre och mer långsiktig social och ekonomisk utveckling för boende i Järvaområdet är det viktigt att såväl göra analyser inom de olika delområdena för satsningen som att ta fram tvärspektoriella kunskapsunderlag för att få ett helhetsperspektiv innan beslut om insatser och investeringar tas.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2007 att som svar på remissen i huvudsak godkänna och åberopa stadsbyggnadskontorets utlåtande samt att därutöver anföra följande.

Det är glädjande att arbetet med Järvalyftet fortskrider. Projektet har stora förutsättningar att bidra positivt till områdets utveckling, bland annat genom att stärka kopplingen mellan Kista och Tensta. Det finns en stark inneboende dynamik i möjligheten att skapa tätare band mellan Sveriges starkaste tillväxtområde och en stadsdel med stora sociala problem.

Särskilt välkommet är planerna på att bygga fler bostäder i området och att på olika sätt öka de befintliga bostädernas attraktivitet. Stadsbyggnadsnämnden vill inför det fortsatta arbetet med anledning av Svenska Bostäders starka ställning i området särskilt peka på vikten av att även andra aktörer bereds möjlighet att delta när bostäder och lokaler skall byggas. Inte minst vore det värdefullt om även mindre aktörer fick möjlighet att medverka.

Erfarenheter har visat på det olyckliga i att enskilda aktörer – inte minst kommunala sådana – ges en allt för dominerande ställning i utbyggnaden av nya områden. En sund mångfald av byggnadsentreprenörer, upplåtelseformer och funktioner tycks i regel ge en bättre grund för levande, trygga och attraktiva stadsdelar.

Reservation anfördes av Gunni Ekdahl (s), Hasan Dölek (s), Anette Höijer (s) och Jan-Olof Gustavsson (s), *bilaga*.

Reservation anfördes av Cecilia Obermüller (mp), *bilaga*.

Reservation anfördes av Anders Nordenskiöld (v), *bilaga*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande har i huvudsak följande lydelse.

Att motverka segregationen, i Järvaområdet och i staden i övrigt, har under lång tid haft hög prioritet inom staden. Att problemen har bestått och delvis förvärrats visar hur svår frågan är. Helt klart är dock att segregationen måste motverkas genom åtgärder inom snart sagt varje kommunalt kompetensområde, där planering och byggande en-

dast utgör en del bland många. Detta tycks också vara utgångspunkten för Järvlyftet.

Användbara erfarenheter

Till de åtgärder som kontoret har lång erfarenhet att arbeta med i Järvaområdet hör att öka blandningen av hustyper och upplåtelseformer. Under det senaste decenniet har kontoret, i nära samarbete med såväl privata som kommunal aktörer tagit fram ett antal projekt av detta slag, med radhusen i Rinkeby och bostadsutställningsprojekten i Tensta som de mest kända exemplen. Att dessa projekt inte hört till de enklaste är väl känt, men de har givit både positiva effekter och värdefulla erfarenheter, väl värda att använda på fler håll i området.

Kontoret har också medverkat i en rad projekt i syfte att skapa ökad trygghet, fler arbetsplatser och minskade barriärer. I Rinkeby skapades för tioalet år sedan ett nytt butiksstråk i anslutning till centrum, som gav såväl stadsliv som arbetstillfällen. I samband med planeringen av nya E 18 på Södra Järva har stor uppmärksamhet ägnats åt att överbygga vägen som barriär, med planerade överdäckningar i både Tensta och Rinkeby och med skisser på en ”butiksbro” mellan Rinkeby och den nya stadsdelen Stora Ursvik i Sundbyberg.

I Kista pågår planering av nya bostadsområden som Kista gård och Kistahöjden, som förutom att tillföra nya hustyper och upplåtelseformer, även söker stärka kopplingarna mellan Kista och Husby. Samtidigt pågår det intensiva arbetet med att göra Kista till en stadskärna i modern mening, med optimala förutsättningar för tillväxt – både i ett nationellt och i ett lokalt perspektiv. Kista skall bidra till att lyfta Järva i övrigt genom förverkligandet av visionen Kista Science City.

I arbetet med tvärbansens skisserade Kistagren och med Järvafältets nybildade reservat har hela tiden integrationsfrågorna stått i fokus, liksom i arbetet med att visa på möjligheterna med en dragning av Mälarbanan via Kista in mot Stockholms city.

Kontoret ser stora möjligheter att använda dessa projekt och erfarenheterna av dem i arbetet med alla de projekt som det s k Järvlyftet kan leda fram till. Kontorets roll är här som alltid att göra plan- och byggidéer möjliga att förverkliga. Ambitionen måste därvid vara att i nära samarbete med nämnden och de i ärendet skisserade styrgrupperna göra korrekta avvägningar och prioriteringar med hänsyn till tillgängliga resurser, så att kommunfullmäktiges intentioner med programmet nås.

Samarbete över gränser

I samtliga ovan nämnda projekt har kontoret samarbetat intimt med andra aktörer. Det gäller dels stadens övriga förvaltningar. I frågor kring planering och byggande har exploateringskontoret givetvis en stor roll. I frågor som berör gatustrukturen och det offentliga rummet, viktiga bland annat ur trygghetsperspektiv, är trafikkontoret en central aktör, liksom stadsdelsförvaltningarna. En viktig lärdom av arbetet med visionen Kista Science City har också varit att mycket finns att vinna på ett nära samarbete med grannkommunerna i dessa frågor.

Till detta kommer givetvis samarbetet med alla de aktörer, offentliga och privata, som i slutändan skall förverkliga projekten: allt ifrån de kommunala bostadsbolagen till de privata centrumägarna i Järvaområdet.

Kontoret deltar exempelvis redan nu i det arbete som Svenska Bostäder inlett för att se över sitt omfattande bestånd i Järvaområdet, innefattande såväl rivningar som om-, till- och nybyggnader.

Samordning utan överbyggnad

Erfarenheterna från arbetet med bostadsbyggnadsmålet under föregående mandatperiod, visar på värdet av en liten men effektiv samordningsfunktion i förvaltningsövergripande projekt av detta slag.

I det s k 20K-projektet samordnades mycket av arbetet genom en förvaltningsövergripande styrgrupp med regelbundna möten och en projektledare för kontinuerlig uppföljning och kontakt, såväl internt som externt. Med denna mycket begränsade överbyggnad kunde avstämningar ske, och eventuella problem över förvaltningsgränserna kunde tidigt identifieras och lösas.

Den i ärendet skisserade strukturen förefaller ha stora likheter med detta upplägg. Enligt kontoret är det ett upplägg, som bygger på den beprövade grundprincipen att koncentrera resurserna för genomförandet till linjeorganisationens ansvariga förvaltningar.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2007 att som svar på remiss om ”Inriktning av Järvalyftet” överlämna utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Roger Mogert m fl (s), ledamoten Inger Stark (v) och ledamoten Anna Fredriksson (mp), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Lotta Edholm m fl (fp) ledamoten Johanna Sjö m fl (m) och ersättaren Helen Törnqvist (c), *bilaga*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 maj 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen är generellt positiv till inriktningen för Järvalyftet, som syftar till att skapa en bestående positiv social och ekonomisk utveckling för de boende i Järvaområdet men kommenterar endast de delar som berör utbildningsförvaltningens verksamhetsområde.

I remissen om inriktning för Järvalyftet framgår det inte tydligt vad det är som ska göras inom programmet på utbildningsområdet. I allmänna ordalag står det att ”Skolan ska fokusera på kunskap.” och att det är ”viktigt med tydlig måluppfyllelse” Vidare skriver man att ”Fler barn måste lära sig läsa och räkna tidigare och bättre för att de ska

ges rimliga förutsättningar till arbete senare i livet”. Förvaltningen menar att en väl fungerande skola och goda språkkunskaper i svenska är en viktig förutsättning för integration och ökar möjligheterna till arbete.

Utbildningsförvaltningen kommer läsåret 2007/08 att genomföra en allmän lässatsning i skolor 1-3 och elevernas läsutveckling ska följas upp med läsutvecklingsscheman, LUS. Resultaten ska redovisas terminsvis, i den skriftliga information som ska

erbjudas alla föräldrar. I informationen ska anges om eleven beräknas nå/har nått uppsatt kvalitetsnivå för skolår 3. Vidare pågår f.n. ett arbete med att skapa ett Centrum för språk och Litteracitet där bl.a. Språkforskningsinstitutet i Rinkeby och utbildningsförvaltningen samverkar.

I remissen framhålls att "SFI-utbildningen måste reformeras och bättre anpassas till behoven från arbetsmarknaden" och att "Staden bör också stödja olika projekt som syftar till att SFI-studenterna får arbetsträna under utbildningen".

Enligt utbildningsnämndens reglemente ansvarar nämnden för sfi-verksamheten i staden. Inom ramen för nuvarande upphandling av sfi bedrivs sfi-undervisningen med inriktning mot ett snabbt inträde i arbetslivet eller mot fortsatta studier och ska så långt som möjligt vara kopplad till individens framtidsplaner. Anordnarna ska lägga upp undervisningen på ett sådant sätt att de studerande så snart det är möjligt erbjuds moduler kring yrkesval,

arbetsliv och studiemöjligheter. Mot slutet av respektive studieväg skall anordnarna erbjuda de studerande moduler i yrkessvenska. Val av yrkesområden tas fram i samråd med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. Modulerna med yrkessvenska skall kunna kombineras med praktik, studiebesök och andra arbetslivsinriktade insatser.

Hos samtliga utbildningsanordnare inom sfi-verksamheten pågår arbete med praktik. Det är viktigt att sfi-undervisningen är flexibel och går att kombinera med annan sysselsättning och aktivitet. Sfi-studierna får inte vara ett hinder för individen att anta ett erbjudande om sysselsättning som ger egenförsörjning. Målsättningen är att sfi-studierna så snart som möjligt ska bedrivas med egenförsörjning.

Sfi bedrivs hos flera anordnare med tydlig yrkesprofilering t.ex. inom barnomsorg, transport, vård/omsorg och handel/starta eget. Ett arbete pågår i syfte att matcha studerande mot lämpliga arbeten och praktikplatser samtidigt som de studerar sfi.

Under 2007 fortsätter arbetet med läs- och skrivutveckling för personer med kort eller ingen utbildningsbakgrund inom sfi.

Förvaltningen kommer under året att följa upp konsekvenserna av den förändring av undervisningsformerna inom sfi som infördes 2005 och analysera resultatet av förändringen inför upphandlingen och införandet av sfi-peng 2008.

Vid utarbetandet av förfrågningsunderlaget i den nya upphandlingen av sfi inför införandet av sfi-peng år 2008 kommer hänsyn att tas till stadens arbete med att inrätta de nya Jobbtorgen och hur samverkan ska ske med stadsdelarna kring introduktionsarbetet och dess individuella introduktionsplaner. I detta sammanhang är det också viktigt att

intentionerna för Järvalyftet beaktas.

I remissen skriver man att "Syftet med sfi-utbildningen måste vara att lära ut svenska språket, inte ett alternativt försörjningsstöd." Enligt kursplanen för svenska för invandrare är sfi först och främst en kvalificerad språkutbildning, där kommunikation i vid bemärkelse är det centrala. Undervisningen skall utgå från enskilda deltagares intressen, förutsättningar och behov. Val av stoff för textstudier, samtal och diskussioner utgår från aktuell kursnivå och tar upp sådant som rör kunskaper om och förståelse för det omgivande samhället.

Det är enligt utbildningsförvaltningen viktigt att svenskundervisningen betraktas som ett redskap för att nå egenförsörjning, att få förutsättningar att själv delta i samhället samt att som förälder överföra kunskaperna till nästa generation.

Slutligen ser förvaltningen positivt på möjligheterna till en utveckling av verksamheten och medverkar givetvis med stort intresse i programmet Järvalyftet, inom de ekonomiska ramar som fastställs för förvaltningen och enheten.

Idrottsförvaltningen

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 6 juli 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen konstaterar att tyvärr beskrivs idrottslivet mycket sparsamt i tjänsteutlåtandet. I bilagan under rubriken delmål omnämns att ”i samarbete med skolan stärka förutsättningarna för det lokala motions- och idrottslivet”.

I det idrottspolitiska handlingsprogrammet som antagits av idrottsnämnden sägs bland annat att idrott och motion är en av de mest utbredda mänskliga aktiviteterna. Den har stor betydelse för vårt fysiska och psykiska välbefinnande. Idrott, motion, friluftsliv och lek spelar en viktig roll i de flesta människors liv och bidrar till ett rikare socialt liv och en förbättrad folkhälsa. I det framtida Stockholm ha alla stockholmare kunskap om att idrott och motion är viktiga faktorer för en bättre livskvalitet.

Idrottsförvaltningen anser att ett varierat och innehållsrikt idrottsutbud skulle främja integrationen. Förvaltningen vet att både föreningsliv och idrottsaktiviteter intresserar invandrare, vilket då också ställer krav på bra och ändamålsenliga verksamhetsytor som fotbollsplaner, idrottshallar och öppna fria ytor för spontanidrott m.m.

Förvaltningen har tidigare tillsammans med berörda förvaltningar föreslagit olika idrottsaktiviteter på Järvafältet, bland annat sportfält, bollplaner, bassängbad, ridanläggning m.m. Genomförandet har varit avhängande på den nya sträckningen av E 18.

Förvaltningen har under våren tillsammans med exploateringskontoret, Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, berörda kommunala bostadsbolag ingått i arbetsgrupp avseende upprustning av lekparken Nydal och dess närområden där bland annat Elinsborgs bollplan är belägen. Elinsborgs bollplan är i dagsläget en 11 – manna grusfotbollsplan. I förslaget för bollplanen föreslås att den omvandlas till en 7 – manna konstgräsplan och kompletteras med skolidrottsytor avseende löpning, längdhopp och kula, streetbasketplaner m.m.

Förvaltningen bedömer att tillskapande av olika idrottsanläggningar mycket väl skulle kunna bidra till att skapa en positiv social och ekonomisk utveckling för hela Järvaområdet.

Integrationsberedningen

Integrationsberedningen beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2007 att yrka bifall till Stadsledningskontorets förslag till inriktning för Järvalyftet samt att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besluta följande

1. Godkänna inriktningen för programmet avseende Järvafältet, det så kallade Järvalyftet.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att verkställa programmet för Järvalyftet.

3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsätta en politisk styrgrupp samt en operativ tjänstemanna styrgrupp för programmet.

4. Finansiering sker genom disposition av de i eget kapital särskilt reserverade medel för ytterstadssatsning/Järvalyftet med 200,0 mnkr. Medlen disponeras av stadsledningskontoret.

Under förutsättning av fullmäktiges beslut beslutar kommunstyrelsen följande.

5. Utse en politisk styrgrupp bestående av totalt åtta personer; borgarråd alternativt personer ur kommunstyrelsens presidium, fem från majoriteten samt tre från oppositionen.

6. Stadsdirektören utser en operativ tjänstemanna styrgrupp.

7. Stadsdirektören ges i delegation att fatta beslut inom ramen för ärendet genom att disponera för ändamålet avsätta medel. Enskilda ärenden överstigande 15 mnkr beslutas dock av kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Mirja Räihä Järvinen och Joe Frans (båda s), *bilaga*.

Reservation anfördes av Paul Lappalainen (mp), *bilaga*.

Ersättaryttrande gjordes av Mujde Rashid (v) med instämmande i Milja Räihä Järvinens och Joe Frans (båda s) gemensamma reservation, *bilaga*.

RESERVATIONER M.M.

EnskedeÅrsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamöterna Rosa Lundmark (v), Mervi Mäkinen Andersson m.fl. (s) enligt följande

1. Stadsdelsnämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att göra en plan för Järvabornas inflytande och beslutsmöjligheter i programmet.
2. Därutöver anfördes följande som svar på remissen.

För att ett program som är tänkt att stärka ett område ska lyckas är det viktigt att de som bor i området är med och utformar programmet. En bred diskussion med såväl medborgare som alla partier i staden måste bli verklighet om Järvaborna ska ha en tilltro till politiska beslut.

Vi kan tyvärr inte se att Järvalyftet skulle vara något annat än ett tillfälligt projekt som inte kommer att rubba de kraftigt segregeringande krafterna i samhället. För att öka integrationen måste vi istället ha en långsiktig plan med fördjupad lokal demokrati, kraftiga förstärkningar av den reguljära budgeten, ökad socialekonomisk tyngd i resursfördelningen samt en upprustad och utbyggd infrastruktur i ytterstaden. Det behövs också fler arbetsplatser i ytterstaden.

Boende måste få ett verkligt inflytande över samhällsplaneringen i sina stadsdelsområden.. skolorna måste få reguljära tillskott i budgeten så att de kan anställa de bästa lärarna och bli till stadens bästa skolor, ungdomarna måste få möjlighet till inflytande och ansvar i sitt bostadsområde och i sin stadsdel så att de känner att de räknas och kan känna framtidstro.

Nämnder och bolag behöver hitta ett hållbart sätt att kontinuerligt samverka med varandra utifrån ett boende- och medborgarperspektiv. Vi måste öka den lokala demokratin genom att återinföra 18 stadsdelsnämnder samt att återföra skolorna till stadsdelsnämnderna.

Vi behöver en obligatorisk bostadsförmedling, fler hyresrätter i innerstaden och andra områden där villaboende och bostadsrätter dominerar. Vi måste också ta bort alla regler som begränsar människors möjlighet att hyra en bostad. Människor måste frigges från den stadsdelsarrest som de borgerliga partierna infört genom att begränsa rätten till SL-kort.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Abebe Hailu m fl (s) enligt följande

att delvis bifalla förvaltningens förslag
att politiker i de berörda stadsdelsnämnderna ingår i den politiska styrgruppen
att de boende på Järva deltar aktivt vid utformningen och prioriteringar av åtgärder inom Järvalyftet

att därutöver anföras

Spisbyte gör inte såsen godare

Det är positivt att åtgärder föreslås för att förbättra förhållandena på Järvafältet och att detta ska ges en långsiktighet, men vi håller inte med stadsledningskontorets beskrivning av alla satsningar som man har gjort runt stadsdelarna på Järvafältet mellan år 1995-2006. Stadsledningskontoret försöker beskriva Järvalyftet som den första och den enda positiva satsning på Järva för att bryta segregationen. Sanningen är att många av satsningarna har varit positiva och långsiktiga. Kontoret försöker beskriva också ”högeralliansen” som uppfinnar hjulet.

Alarmerande är dock att i inriktningsprogrammet så omnämns de boende i stadsdelarna på Järvafältet som objekt för lyftet. I programmet saknas totalt de boende som viktiga aktörer i sina egna bostadsområden. Utan ett engagemang och medverkan från de boende kommer även Järvalyftet att få karaktär av projekt hur mycket än staden avser att uppnå något annat!

Det ska tillsättas en politisk styrgrupp och en operativ tjänstemannagrupp, men var finns Järvaborna själva?

Delområden som Järvalyftet ska omfatta är boende, trygghet, arbetsmarknad/sysselsättning, stadsplanering, näringsliv och utbildning.

För att få långsiktiga effekter måste de boendes engagemang och erfarenheter tas till vara vid utformning och prioriteringar av åtgärder inom Järvalyftet. Det gäller särskilt inom delområdena boende, trygghet och stadsplanering.

Vid de behövliga renoveringarna som bostadsbolagen planerar måste de boende få ett stort inflytande över hur omfattande de ska vara. Effekterna på hyresnivåerna måste begränsas. De åtgärder som bostadsföretagen kommer att vidta måste ske i samråd med de boende. Det får inte främst handla om ombildning till bostadsrätter. Som vi hittills hört är intresset för ombildningar bland de boende på Järva mycket begränsat. Däremot kan det vara bra med nyproduktion av bostadsrätter i området.

Stadsledningskontoret anser också att man skall förtätningsbygga på Järvafältet. Det har gjorts en gluggutredning tidigare i samtliga stadsdelar kring Järvafältet och det har även byggts enligt de utredningarna.

Det främjar inte heller människorna i området att förnekas hyreskontrakt om man har försörjningsstöd. Vad kommer att vara majoritetens nästa steg, att förneka hyreskontrakt om man är sjuk eller arbetslös? Integration handlar inte om att bara några har rätt att bo, vi anser

att alla har rätt till en bostad, om man har arbete eller inte.

Att man säljer ut hyresrätterna kommer inte att innebära att området blir mer attraktivt – de lägenheter som är på förslag att säljas ut är ”Svenska Bostäder” som är en av de aktörer som finns etablerade på Järva. Tyvärr är Svenska Bostäders hyreslägenheter i det sämsta skicket och är i behov av omfattande reparationer – är det inte att lura människor till att köpa lägenheter som i längden blir för dyra för de flesta av de boende på Järva. Dessutom säljer man ut för många hyreslägenheter i allmännyttan var ska de ungdomar bo som ska etablera sig på bostadsmarknaden?

Trygghetsskapande handlar bl.a. om att förebygga skadegörelse, överfall och stölder. Det gäller också att den gemensamma utemiljön är välstädd både på kommun- och fastighetsmark. För detta krävs att det finns förutsättningar att enkelt bli av med avfall av alla de slag men också en attitydförändring hos boende och besökare i områdena.

Att känna sig trygg är viktigt för alla, barn och unga såväl som gamla och både män och kvinnor.

Det är bra om en av åtgärden skulle vara att man ställer högre krav på de kommuner som inte tar emot flyktingar så att andra kommuner delar bördan speciellt borgerliga kommuner i länet. Vårnadsbidraget som ska vara en "valfrihet för föräldrarna" vilken valfrihet får de barn som exempelvis växer upp i invandrarfamiljer där föräldern väljer vårnadsbidrag och stannar hemma år efter år med barnen, att lära sig svenska språket och komma in i samhället är viktigt både för föräldrarna och barnen.

Beträffande stadsplanering är det viktigt att vid kompletteringsbyggande inte fortsätta med den extrema trafiksepareringen som byggdes in i Järva-stadsdelarna från början. Det är problem att det inte finns trottoarer längs vägarna. Flera påkörningsolyckor har skett. Ofta krävs det att man kör bil på parkvägarna för att nå fram till portar, vilket är behövligt vid handikapptransporter, vid in- och utflyttning etc. Parkvägarna är avsedda för såväl gående som cyklister, men utan uppdelning i olika fält. Systemet med säckgator gör det ofta lockande att köra bil på parkvägarna för att slippa att köra ut på t ex E18 och sedan in i stadsdelen igen.

Järva-området karaktäriseras av täta stadsdelar där Järvafältet är våra gröna ytor. Att utveckla grönområdet till ett intressant fritids- och kulturområde som kan användas året runt är mycket efterfrågat hos de boende.

För att nå resultat vad gäller arbetsmarknad/sysselsättning och utbildning krävs resurser för vuxenutbildning och särskilda insatser för barn- och ungdomsutbildningen för att möjliggöra särskilda insatser för främst språkutvecklingen.

En förutsättning för att Järvafältet ska lyckas är att Järvabornas känsla för området är hög och har höjts under genomförandet. Man måste trivas i området och med stolthet kunna säga "Jag bor i en stadsdel på Järvafältet". Då bryts utanförskapet och områdets karaktär av genomgångsområdet kan försvinna.

För att de boendes intresse ska vidmakthållas måste de engageras i arbetet, kunna se resultat relativt snabbt samt delta i ett utvecklingsarbete där beslutsgångarna är korta.

Skolornas arbete är viktigt när det gäller ungdomarnas situation. Det är viktigt att skolan står för kunskapen och att ungdomarna går ut från grundskolan med godkända betyg. Men nu kommer den borgerliga majoriteten att slå sönder en organisation som har lyckats att förbättra resultaten för eleverna. Eftersom ansvaret för grundskolan har legat på stadsdelsnämnderna har man kunnat arbeta med det svenska språket ända från den dagen barnen har börjat i förskolan. Förskolorna och grundskolorna har haft möjlighet till täta kontakter, konstruktivt samarbete och bra överlämningar till skolorna. Samtidigt har man aktivt arbetat med hemspråket vilket är avgörande för språkutvecklingen. Den nya organisationen för grundskolan kommer att försvåra detta arbete.

Skolresultaten för barn och ungdomar har ständigt förbättrats. Som lysande exempel kan nämnas Kista: Under 2006 förbättrades resultaten på de nationella proven med mer än 10 % i svenska, engelska och matematik. Andelen elever med gymnasiebehörighet ökade från 79 %

till 85,5 %! Rinkebyskolorns elever är för tredje året bästa i landet i matematik. Men den nya skolpolitiken går ut på att lägga ner tre skolor i Järvaområdet, tre skolor bara i Rinkeby- Kista.

Reservation anfördes av Gunilla Bhur (v) enligt följande

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut

Att politiker från Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ska ingå i en planerad styrgrupp

Att därutöver anföras:

Majoritetens lösningar är varken nydanande eller effektiva och man tar inte heller hänsyn till arbetet som har gjorts tidigare i Järvaområdet av den förra majoriteten.

Vi anser inte att det behövs ytterligare en grupp för att leda det arbetet. Integrationsberedningen ligger direkt under kommunstyrelsen och är väl lämpad att leda arbetet framöver. Givetvis måste stadsdelsnämnderna vara med i det arbetet och ingå i en styrgrupp. Kunskapen om Järvafältet finns hos de lokala politikerna och vi tror inte att arbetet blir bättre gjort bara för att man som politiker innehar en högre position.

Boende:

Vi håller inte med stadsledningskontoret när det gäller bostadspolitiken på Järvafältet. Bostadsbeståndet vittnar om eftersatt underhåll. Mycket kritik har riktats mot Svenska Bostäder på grund av uteblivet underhåll och dålig service mot hyresgästerna. Men vi anser inte att lösningen är att ombilda fastigheterna till bostadsrätter, snarare handlar det om att rusta upp fastigheterna så att bostadsstandarden är bara för alla.

Det finns redan många bostadsaktörer i stadsdelarna, till exempel har halva beståndet av allmännyttan i Husby sålts redan tidigare och ägs i dag av Wallenstam. Den återstående allmännyttan behövs då för att garantera att det finns hyresbostäder som alla har möjlighet att bo i.

Däremot är det viktigt att bygga radhus eller stadsvillor i området. Detta skulle kunna möta behovet av större bostäder i området eftersom det råder brist just på större lägenheter. Stadsledningskontoret anser också att man skall förtätningsbygga på Järvafältet. Det har gjorts en gluggutredning tidigare i samtliga stadsdelar kring Järvafältet och det har även byggts enligt de utredningarna.

Det främjar inte heller människorna i området att förnekas hyreskontrakt om man har försörjningsstöd. Vad kommer att vara majoritetens nästa steg, att förneka hyreskontrakt om man är sjuk eller arbetslös? Integration handlar inte om att bara några har rätt att bo, vi anser att alla har rätt till en bostads oaktat om man har arbete eller inte.

Trygghet:

Framförallt massmedia har spridit bilden av otrygghet i Järvaområdet. Det är självklart en viktig fråga att ständigt arbeta vidare med trygghetsskapande åtgärder. Men det verkar framgå av stadsledningskontorets förslag att ingenting görs eller har gjorts för att öka tryggheten i stadsdelarna kring Järvafältet. Den bilden är dock långt ifrån sanningen. Det finns ett etablerat arbete som har bedrivits i samarbete med Västerorts-polisen med syfte att, i samverkan med socialtjänsten, skolorna och polisen, arbeta kring ungdomsbrottslighet. Det är viktigt att det arbetet får fortsätta och vidareutvecklas, eftersom ungdomsbrottslighet bäst bekämpas med långsiktiga förebyggande insatser, inte enbart genom ”synliga poliser, snabba, tydliga insatser” som nämns i dokumentet om Järvalyftet.

När det gäller den fysiska miljön så har arbetet bedrivits tillsammans med medborgarna, de som bor i området vet bäst vilka åtgärder som bör utföras för att öka tryggheten.

Arbetet med kvinnofrid måste fortsätta i stadsdelarna kring Järvafältet. Även inom detta område tog vi initiativ till olika metoder, som ett exempel kan nämnas Relationsvåldscentrum.

Arbetsmarknad/sysselsättning:

Arbetsmarknadsfrågorna är oerhört viktiga i området. Vid högkonjunktur är människorna vid Järvafältet de som får arbete sist och vid lågkonjunktur förlorar de jobben först. Dock verkar det finnas ett behov hos varje ny majoritet att uppfinna hjulet igen, vilket är väldigt resurs- och tidskrävande. I Järvaområdet finns det redan ett etablerat sätt att arbeta med att få människor i arbete. Därför borde man fortsätta att arbeta med till exempel Stockholm matchning. Eftersom metoden är väl beprövad är det mer effektivt att vidareutveckla den i stället för att skapa nya metoder. Många gånger har man också haft en total politisk enighet över blocken i dessa frågor.

Stadsplanering/tekniska förvaltningarna:

När det gäller de allmänna kommunikationerna är inte svaret på integration att prioritera fler busslinjer utan att återinföra den enhetstaxa som majoriteten i landstinget tog bort. Då får fler människor råd att använda kollektivtrafiken. Dessutom bör SL-kort beviljas alla som uppfyller villkoren för ekonomiskt bistånd, så att de inte drabbas av stadsdelsarrest. Om man för politik som syftar till att människor kommer i arbete så bör man också ge förutsättningar till att aktivt kunna söka arbete i hela länet.

Det som behövs är en sammanhållen cykelbanenät. Vi ser dock att majoriteten sänker ambitionerna när det gäller investeringar i cykelbanor, eftersom majoriteten halverar investeringarna på det området.

Utbildning:

Skolornas arbete är viktigt när det gäller ungdomarnas situation. Det är viktigt att skolan står för kunskapen och att ungdomarna går ut från grundskolan med godkända betyg. Men nu kommer den borgerliga majoriteten att slå sönder en organisation som har lyckats att förbättra resultaten för eleverna. Eftersom ansvaret för grundskolan har legat på stadsdelsnämnderna har man kunnat arbeta med det svenska språket ända från den dagen barnen har börjat i förskolan. Förskolorna och grundskolorna har haft möjlighet till täta kontakter, konstruktivt samarbete och bra överlämningar till skolorna. Samtidigt har man aktivt arbetat med hemspråket vilket är avgörande för språkutvecklingen. Den nya organisationen för grundskolan kommer att försvåra detta arbete.

Skolresultaten för barn och ungdomar har ständigt förbättrats. Som lysande exempel kan nämnas Kista: Under 2006 förbättrades resultaten på de nationella proven med mer än 10 % i svenska, engelska och matematik. Andelen elever med gymnasiebehörighet ökade från 79 % till 85,5 %! Rinkebyskolans elever är för andra året bästa i landet i matematik. Men den nya skolpolitiken går ut på att lägga ner tre skolor i Järvaområdet, tre skolor bara i Rinkeby-Kista.

Vi håller inte med Stadsledningskontoret om deras problemformulering av insatser i skolan. Hälsorapporter från skolvärlden visar att det finns stressproblematik hos barn och ungdomar som grundar sig i att hela tiden bedömas för sina prestationer och en

hög kravbild redan i tidig ålder. Problemet är inte otydliga måluppfyllelser som Stadsledningskontoret vill göra gällande utan avsaknad av tid eller resurser till att ge individuell stödundervisning till de barn och ungdomar som behöver det. Resultatet blir att majoriteten tydliggör kraven men skapar inte förutsättningarna för barnen och ungdomarna att kunna leva upp till förväntningarna. Det leder till tidig utslagning av dessa barn och ungdomar.

Övrigt:

Det är också av yttersta vikt att det finns samlingslokaler i stadsdelarna. Det är viktigt för ett levande föreningsliv och ett rikt kulturliv att det finns lokaler som föreningarna har råd att efterfråga, men majoriteten började mandatperioden med att höja hyrorna till samlingslokaler. Detta rimmar illa med integrationstanken. Även ungdomarna behöver samlingslokaler i stadsdelarna. De skall inte behöva samlas på torgen. Vi åtgärdade bristerna på detta område under förra mandatperioden, men majoriteten tycks anse att samlingslokaler inte är en viktig fråga.

Reservation anfördes av Jakob Dencker (mp) enligt följande

att delvis godkänna tjänsteutlåtandet

att föreslå kommunstyrelsen att en plan ska göras för Järvabornas inflytande och beslutsmöjligheter i programmet

att man tar hänsyn till alla förslag som vaskats fram under åren i Ytterstadssatsningen, Storstadssatsningen samt Stadsdelsförnyelsen.

Att därutöver anför följande

Vi ser allvarligt på hur alliansen gång på gång hanterar viktiga beslut utan demokratiskt deltagande.

För att ett program för att stärka ett visst område i kommunen ska lyckas så är det en viktig förutsättning för att det ska lyckas att de som bor i området är med från början och utformar programmet. Tyvärr har vi också sett allt för många kortsiktiga projekt som utgår från att man lovar medborgarinflytande och upplyft av förorterna för att efter ett val totalt ändra riktning. En bred diskussion med såväl medborgarna men även med alla partier i staden måste nu börja bli verklighet om de som bor på Järvafältet ska ha en tilltro till politiska beslut.

Demokrati och deltagande

I stadsledningskontorets förslag saknas förslag för medborgarnas inflytande över projektet Järvalyftet. Detta riskerar att försvåra människors känsla av delaktighet, och kan därmed också äventyra projektets måluppfyllelse.

Det är inte obekant att tron på partierna sviktar i hela samhället – och i synnerhet i Järvastadsdelarna. En utveckling av demokrati och egenmakt i området måste finnas med om denna trend ska brytas.

Detta skulle kunna ske genom två grepp. Båda har hämtats bl a från idéarbetet som redovisades av SKL:s demokratiberedning 2003-2007 på demokratidagen i januari 2007.

Ett skulle vara utveckling av en reell konsultationsprocess med de boende. Förebilder finns att hämta i Kanada.

Ett annat grepp skulle vara utveckling av s k medborgarsstyrelser i kommunens bostadsbestånd i Järva. Dessa styrelser skulle kunna ha ett eget budget- och verksamhetsansvar. Dessutom borde valet till styrelser ske på basis av rena personval bland de boende.

Arbetsstillfällen

Vad som mest behövs för de som bor runt Järvafältet är arbetsstillfällen. Det gäller både det att folk behöver få möjlighet till egen försörjning genom arbete och att fler arbetsplatser kommer till i området, framförallt på södra sidan.

Det är viktigt att alla de goda krafter som finns där ska få stöd och möjlighet att leva vidare. Ett bra exempel är de krafter nedifrån som fanns på Lunda Nova. Vi kan bara beklaga att den kompetensutveckling som fanns vid Lunda Nova där nu är nedlagt.

Förutom att förstärka de offentliga inrättningarna för att hjälpa folk till vidareutbildning och jobbmatchning, som Studiecentrum i Rinkeby eller Kista Arbets- och Studiecenter, bör man när man utformar Järva-lyftet också vara öppen för att stödja den sociala ekonomin, t ex genom att stödja kooperativ och föreningsliv som ger människor en meningsfull aktivitet och tillvaro.

Med tanke på det sätt som vikten av arbete lyfts fram som viktigt, saknar texten tankar om att det är människor från området som i första hand bör anställas i satsningarna som anordnas. Det är de boende som borde ha viktiga och nödvändiga lokala kunskaper. Eller ska jobben och vinsterna gå till andra som kommer utifrån?

Miljö och rekreation

Det är positivt att stadsdelsförvaltningen skriver om att ett försvar av grönområdena på Järvafältet är viktigt. Samtidigt öppnar man för att bygga bostäder på gränsen till fältet, och att bygga sportfält. Hur stor plats ska ett sportfält ta? Stadsdelsnämnden anser att det är mycket farligt att börja nagga Järvafältet i kanten. De ekologiska värden och rekreationsvärdena bör bevaras. De gröna kilarna måste få finnas kvar för att säkerställa ett ovanligt privilegium som Stockholm har, att ha stora sammanhängande områden för djur- och växtliv och rekreation.

Byggnader

Vi motsätter oss alltså den bebyggelse längre ned på Järvafältet och längs Kymlingelänken som ledande moderater har signalerat, trots att lokala moderatpolitiker sagt att sådana planer inte är aktuella.

Frågor om fysisk miljö och infrastruktur har alltid haft ett framträdande plats i satsningarna. I varje fall hade ytterstadssatsningen en rejäl övervikt på byggåtgärder. Mångdubbelt mer satsades på byggandet (ombyggnader mm) och kanske mindre än 50 miljoner på demokratiåtgärder mm. Byggnader ska inte få ha en allt överskuggande roll i satsningen.

Ombildning till bostadsrätter

Det verkar som om den enda insats vad gäller boendeinflytande är idén om blandade upplåtelseformer. Det borde gå att utveckla inflytande även i beståndet som inte säljs ut. Se diskussionen ovan om medborgarsstyrelser.

Det kan påpekas att tanken om blandade upplåtelseformer som en förutsättning för minskad segregation är missvisande. Oavsett vad man tycker om utförsäljningen av bostäderna borde man förstå att det finns många segregerade områden i t ex USA och Storbritannien som består av blandade upplåtelseformer. I och för sig är det som uppstår med sådana förenklade tankar en ekonomisk segregation bland de etnisk segregerade.

Anti-diskriminering

Det krävs en insikt hos oss, både till vänster och till höger (och de gröna), att kommunikationskanalerna främst har varit ensidiga – från makthavare till de som finns i utanförskap. Det saknas också en insikt att de “må bra-åtgärder” som förslaget till Järvalyftet bygger på kommer att undermineras om inte Stockholms politiker vidtar krafttag mot diskriminering.

Därför kan det behövas ökade resurser t ex till Byrån för Lika Rättigheter eller liknande anti-diskrimineringsbyråer. Anti-diskrimineringsklausuler i offentlig upphandling bör också vara effektiva.

Med tanke på samordning av ett effektivt arbete borde det också vara viktigt att personalen i socialtjänsten, polisen m fl bättre avspeglar stadens invånare, inkl Järva. Detta borde bidra till en bättre förståelse av boende i området, inkl brottsoffer, vittnen och förövarna. Med andra ord borde SLK ha en uppfattning angående huruvida stadens tjänstemän avspeglar bland annat Järva.

Dessutom borde ärendet ha innehållit en analys om dem som har ett arbete, men långt under sin kvalifikationsnivå. Om ingenjörer tvingas köra taxi pga. diskriminering, är utanförskapet lika stort. Jobbet i detta fall är en överlevnadsstrategi för individen, men är en negativ indikation på “integration”. Även om politiker väljer att undvika frågan. Människor som har arbete i Järva är nog förebilder för de som är utan. Och om Järvalyftet inte har en högre ambition än att människor ska få vilket arbete som helst, undermineras tex. satsningarna på trygghet, på boende, på skolan mm.

Texten verkar sakna en insikt om att det viktiga för minskad segregation är något mer än ett trevligare segregerad arbete, boende eller skola – dvs att grundbulten är tron att lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett etnicitet gäller för Stockholms invånare.

Styrgrupp

Hur ska de boende ha inflytande över styrgruppen? Återigen, om det sker en utveckling av en konsultationsprocess eller medborgarsstyrelser, borde dessa avspeglas på något sätt i styrgruppen.

Särskilt uttalande gjordes av (m), (fp) och (kd) genom ordförande Annette Jansson (m) enligt följande

Det är mycket viktigt att förvaltningen tar tillvara tidigare erfarenheter från ytterstads-satsning, storstadssatsning och stadsdelsförnyelse i sitt arbete med Järvalyftet. Förvaltningen så långt det är möjligt vid upphandling tar hänsyn till lokala aktörer.

Vi anser att nämnden och förvaltningen fortsätter att arbeta med berörda myndigheter för att öka tillgängligheten mellan stadsdelarna för bättre kommunikationer och orienteringsbarhet.

Kultur i olika former är ett mycket viktigt redskap i integrationsarbetet.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamöterna Rune Olofsson (s), Jonas Ljungstedt (v), Awad Hersi (mp), Eva Andersson (s), samt tjänstgörande ersättarna Azad Hassan (s) och Anna Jonazon (s) enligt följande

Vi bifaller delvis förvaltningen förslag till beslut men därutöver anför följande:

Att inrätta rådslag för att ta till vara på medborgarnas synpunkter på Järvalyftet.

Att lokala politiker i Stadsdelsnämnder skall fatta beslut efter samråd med medborgarna hur resurser fördelas genom satsningar på Järvalyftet.

Att man tar hänsyn till alla förslag som vaskats fram under åren i Ytterstadssatsningen, Storstadssatsningen samt Stadsdelsförnyelsen.

Det är anmärkningsvärt av alliansen att inte beröra medborgarperspektivet överhuvudtaget i Järvalyftet. Medborgarna på Södra och Norra Järva tas återigen inte på allvar, dom får inte vara med i beslutsprocessen. Det är centrala politiker som sitter i Kommunstyrelsen som ska fatta de avgörande besluten. Vi ser allvarligt på hur alliansen hanterar gång på gång viktiga beslut utan demokratisk deltagande.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av (v) genom vice ordföranden Margareta Johansson (v) enligt följande

Stadsdelsnämnden beslutar att som svar på remissen anför följande.

Vi kan inte se att Järvalyftet skulle vara något annat än ett tillfälligt projekt som inte kommer att rubba de kraftigt segregeringande krafterna i samhället. För att öka integrationen måste vi istället ha en långsiktig plan med kraftiga förstärkningar av den reguljära budgeten, ökad socialekonomisk tyngd i resursfördelningen samt en utbyggd infrastruktur i ytterstaden.

Vi måste rusta upp bostäderna, bygga fler bibliotek, ungdomshus och kulturhus samt anlägga fler idrottsplatser och idrottshallar. Vi måste satsa stort på förebyggande insatser för barn och unga, stärka barns och kvinnors rättigheter, arbeta mot missbruk och kriminalitet bland ungdomar samt se till att fler arbetsplatser etableras i ytterstaden.

Boende måste få ett verkligt inflytande över samhällsplaneringen i sina stadsdelsområden. De kommunala bostadsföretagen behöver decentraliseras och de boende beredas plats i lokala styrelser. Skolorna måste få reguljära tillskott i budgeten så att de kan anställa de bästa lärarna och bli till stadens bästa skolor. Ungdomarna måste få möjlighet till inflytande och ansvar i sitt bostadsområde och i sin stadsdel så att de känner att de räknas och kan känna framtidstro.

Vi behöver en obligatorisk bostadsförmedling som kan förmedla lägenheter både från privatvärdar och allmännyttan i hela staden, bygga fler hyresrätter i innerstaden och andra områden där villaboende och bostadsrätter dominerar. Vi måste också ta bort alla regler som begränsar människors möjlighet att hyra en bostad. Människor måste frigges från den stadsdelsarrest som de borgerliga partierna infört genom att begränsa rätten till SL-kort.

Stadsdelsnämnder, centrala nämnder och bolag behöver hitta ett hållbart sätt att kontinuerligt samverka med varandra utifrån ett boende- och medborgarperspektiv. Vi måste öka den lokala demokratin genom att återinföra 18 stadsdelsnämnder. Skolorna måste återföras till stadsdelsnämnderna för att fortsätta och fördjupa samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst.

Vad vi minst av allt behöver är den övertro på privatiseringar och utförsäljning av allmännyttan som är en av grundstommarna i Järvalyftet. Vi behöver inte heller ödsla resurser på att uppfinna nya arbetsmarknadsinsatser utan kan bygga vidare på det som finns och som visat sig vara framgångsrikt. Vi kan också fortsätta att satsa permanenta resurser på de framgångsrika språksatser i förskolan och skolan som gjordes under stadsdelsförnyelsen.

Reservation anfördes av (mp) genom ledamoten Rebwar Hassan (mp) enligt följande

Vi bifaller delvis förvaltningen förslag till beslut men anför därutöver följande:

- Att rådslag inrättas för att ta till vara på medborgarnas synpunkter på Järvalyftet.
- Att lokala politiker i stadsdelsnämnden skall fatta beslut efter samråd med medborgarna om hur resurser skall fördelas genom satsningar på Järvalyftet.
- Att man tar hänsyn till alla de förslag som vaskats fram under åren i Ytterstadssatsningen, Storstadssatsningen samt Stadsdelsförnyelsen.
- Att Järvalyftet eller liknande satsningar ska omfatta även andra stadsdelar i miljon programområdena och att medlen borde vara varaktiga istället för projektknutna.
- Vi hemställer att Skärholmen av kommunstyrelsen får samma ekonomiska förutsättningar för genomförande av liknande projekt under år 2008.
- Omedelbar justering.

Samt att därutöver anföras

Det är anmärkningsvärt av alliansen att inte berör medborgarperspektivet överhuvudtaget i Järvalyftet.

I Järvalyftet tas medborgarna på Södra och Norra Järva återigen inte på allvar, de får inte vara med i beslutsprocessen.

Det är inte de centrala politikerna som sitter i Kommunstyrelsen som skall fatta de avgörande besluten. Vi ser allvarligt på hur alliansen gång på gång hanterar viktiga beslut utan ett demokratisk deltagande

Socialtjänstnämnden

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (v) enligt följande

Socialtjänstnämnden föreslås besluta följande.

1. Socialtjänstnämnden beslutar att delvis bifalla socialtjänstförvaltningens förslag till svar på remissen.
2. Socialtjänstnämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att göra en plan för Järvabornas inflytande och beslutsmöjligheter i programmet.
3. Därutöver anføres följande.

För att ett program som är tänkt att stärka ett område ska lyckas är det en viktig förutsättning att de som bor i området är med från början och utformar programmet. En bred diskussion med såväl medborgare som alla partier i staden måste bli verklighet om de som bor på Järvafältet ska ha en tilltro till politiska beslut.

Vi kan för närvarande inte se Järvalyftet som något annat än ett ganska tillfälligt projekt som inte kommer att rubba de kraftigt segregeringande krafterna i samhället. För att öka integrationen måste vi istället ha en långsiktig plan med kraftiga förstärkningar av den reguljära budgeten, ökad socialekonomisk tyngd i resursfördelningen samt en utbyggd infrastruktur i ytterstaden.

Vi måste rusta upp bostäderna, bygga fler bibliotek, ungdomshus och kulturhus samt anlägga fler idrottsplatser och idrottshallar. Vi måste satsa stort på förebyggande insatser för barn och unga, stärka barns och kvinnors rättigheter, arbeta mot missbruk och kriminalitet bland ungdomar samt se till att fler arbetsplatser etableras i ytterstaden.

Boende måste få ett verkligt inflytande över samhällsplaneringen i sina stadsdelsområden. De kommunala bostadsföretagen behöver decentraliseras och de boende erbjudas plats i lokala styrelser. Skolorna måste få reguljära tillskott i budgeten så att de kan anställa de bästa lärarna och bli till stadens bästa skolor. Ungdomarna måste få möjlighet till inflytande och ansvar i sitt bostadsområde och i sin stadsdel så att de känner att de räknas och kan känna framtidstro.

Vi behöver en obligatorisk bostadsförmedling som kan förmedla lägenheter både från privatvärdar och allmännyttan i hela staden, bygga fler hyresrätter i innerstan och ta bort alla regler som begränsar människors möjlighet att hyra en bostad. Människor måste frigges från den stadsdelsarrest som de borgerliga partierna infört genom att begränsa rätten till SL-kort.

Stadsdelsnämnder, centrala nämnder och bolag behöver hitta ett hållbart sätt att kontinuerligt samverka med varandra utifrån ett medborgarperspektiv. Vi måste öka den lokala demokratin genom att återinföra 18 stadsdelsnämnder. Skolorna måste återföras till stadsdelsnämnderna för att fortsätta och fördjupa samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst.

Vad vi minst av allt behöver är den övertro på privatiseringar och utförsäljning av allmännyttan som är en av grundstommarna i Järvalyftet. Vi behöver inte heller ödsla resurser på att uppfinna nya arbetsmarknadsinsatser utan kan bygga vidare på det som finns och som visat sig vara framgångsrikt. Vi kan också fortsätta att satsa permanenta

resurser på de framgångsrika språksatsningar som gjordes förra mandatperioden under stadsdelsförnyelsen.

Reservation anfördes av ledamöterna Tomas Rudin m.fl. (s) enligt följande

Socialtjänstnämnden föreslår besluta följande.

1. Socialtjänstnämnden beslutar att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Socialtjänstnämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att integrationsberedningen och/eller presidierna i de berörda stadsdelsnämnderna utgör en politisk styrgrupp
3. Därutöver anfördes följande.

En storsatsning på trygghetsskapande åtgärder på Järvafältet drogs igång redan under vår förra mandatperiod genom det uppdrag som bostadsbolagen fick i syfte att ta ett ökat ansvar för den sociala och ekonomiska utvecklingen i vissa stadsdelar. Svenska Bostäder presenterade då Järvasatsningen och erforderliga resurser avsattes i Svenska Bostäders styrelse redan före valet så vi kan konstatera att majoritetens lösningar inte särskilt nydanande och tar inte heller hänsyn till det arbete som tidigare har gjorts i området.

Man missar dock en synnerligt viktig poäng när man presenterar ytterligare ett projekt. Det har gjorts många satsningar för att minska klyftorna i den här staden. Alla har de haft den gemensamma nämnaren att vara projektinriktade, med tillfälliga pengar och tillfälliga lösningar. Vi anser att projektterminologin borde undvikas och att man istället borde ha ett mer långsiktigt fokus på att verkligen förändra.

Vi anser inte att det behövs ytterligare en grupp för att leda arbetet med Järvalyftet. Integrationsberedningen ligger direkt under kommunstyrelsen och är väl lämpad att leda arbetet framöver. Givetvis måste stadsdelsnämnderna vara med i det arbetet och ingå i en styrgrupp. Kunskapen om Järvafältet finns framförallt hos de lokala politikererna.

För att stärka ett visst område i staden så är det en viktig förutsättning för framgång att de som bor i området är med från början och ges möjlighet till delaktighet och inflytande. Därför anser vi att en bred diskussion med medborgarna måste till.

Bostadsbeståndet på Järvafältet vittnar om eftersatt underhåll. Lösningen är dock inte att ombilda fastigheterna till bostadsrätter, som ökar de sociala och ekonomiska skillnaderna i staden istället för att minska dem. Det handlar snarare om att rusta upp fastigheterna så att bostadsstandarden är bra för alla. Flera bostadsaktörer finns redan idag, till exempel har halva beståndet av allmännyttan i Husby sålts och ägs i dag av Wallenstam. Den återstående allmännyttan behövs då för att staden ska kunna garantera att det finns hyresbostäder som alla har möjlighet att bo i. Däremot är det viktigt att bygga radhus eller stadsvillor i området. Detta skulle kunna möta behovet av större bostäder i området då det råder brist på det.

Att införa särskilda regler som innebär att människor ekonomiskt bistånd förnekas hyreskontrakt är att stänga de människor som har behov av störst stöd ute från bostadsmarknaden. Dessa tillämpningsregler kan inte anses främja integrationen. Man förfasas över den borgerliga majoritetens nästa steg. Tänker man förneka hyreskontrakt även till arbetslösa eller sjuka? Bostaden är en social rättighet. Vi anser därför att även ekonomiskt bistånd skall räknas som inkomst.

Järvafältet förknippas ibland med otrygghet. Men bilden av att ingenting görs eller har gjorts för att öka tryggheten i stadsdelarna kring Järvafältet är dock långt ifrån sanningen. Det finns ett etablerat arbete som har bedrivits i samverkan mellan Västerortspolisen, socialtjänsten och skolorna med syfte att arbeta med ungdomsbrottslighet. Det är viktigt att det arbetet får fortsätta och vidareutvecklas eftersom ungdomsbrottslighet bäst bekämpas med långsiktiga förebyggande insatser, inte enbart genom ”synliga poliser, snabba, tydliga insatser” som nämns i Stadsledningskontorets dokument om Järvalyftet.

När det gäller den fysiska miljön så har arbetet bedrivits och ska bedrivas tillsammans med medborgarna. De som bor i området vet bäst vilka åtgärder som bör utföras för att öka tryggheten.

Arbetet med kvinnofrid måste fortsätta i stadsdelarna kring Järvafältet. Även inom detta område tog vi i den förra majoriteten initiativ till olika metoder, som ett exempel kan nämnas Relationsvåldscentrum.

Arbetsmarknadsfrågorna är oerhört viktiga i området. Det verkar finnas ett behov hos den nya majoriteten att uppfinna hjulet på nytt, vilket är väldigt resurs- och tidskrävande. I Järvaområdet finns det redan ett etablerat sätt att arbeta med att få människor i arbete. Vi anser att verksamheter såsom Stockholm matchning, Lunda Nova med flera ska få fortsätta sitt framgångsrika arbete.

När det gäller de allmänna kommunikationerna är inte svaret på integration att prioritera fler busslinjer utan att återinföra den enhetstaxa som majoriteten i landstinget tog bort. Då får fler människor råd att använda kollektivtrafiken. Dessutom bör SL-kort beviljas alla som uppfyller villkoren för ekonomiskt bistånd, så att de inte drabbas av stadsdelsarrest. Om man för politik som syftar till att människor kommer i arbete så bör man också ge förutsättningar till att aktivt kunna söka arbete i hela länet.

Det är också av yttersta vikt att det finns samlingslokaler i stadsdelarna. Det är viktigt för ett levande föreningsliv och ett rikt kulturliv att det finns lokaler som föreningarna har råd att efterfråga, men majoriteten började mandatperioden med att höja hyrorna till samlingslokaler. Detta rimmar illa med integrationstanken. Även ungdomarna behöver samlingslokaler i stadsdelarna, de skall inte behöva samlas på torgen. Vi åtgärdade bristerna på detta område under förra mandatperioden, men majoriteten tycks anse att samlingslokaler inte är en viktig fråga.

Reservation anfördes av ledamoten Gertrud Brorsson (mp) enligt följande

Socialtjänstnämnden föreslås besluta följande.

1. Socialtjänstnämnden beslutar att i stort godkänna tjänsteutlåtandet.
2. Socialtjänstnämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att en plan ska göras för Järvabornas inflytande och beslutsmöjligheter i programmet.
3. Därutöver anfördes följande.

För att program för att stärka ett visst område i kommunen ska lyckas så är det en viktig förutsättning för att det ska lyckas att de som bor i området är med från början och utformar programmet. Tyvärr har vi också sett allt för många kortsiktiga projekt som utgår från att man lovar medborgarinflytande och upplyft av förorterna för att efter ett val totalt ändra riktning. En bred diskussion med såväl medborgarna men även

med alla partier i staden måste nu börja bli verklighet om de som bor på Järva-fältet ska ha en tilltro till politiska beslut.

Det är inte heller obekant att tron på partierna sviktar i hela samhället – och i synnerhet i Järvastadsdelarna. En utveckling av demokrati och egenmakt i området måste finnas med om denna trend ska brytas.

Detta skulle kunna ske genom två grepp. Båda har hämtats bl.a. från idéarbetet som redovisades av SKL:s demokratiberedning 2003-2007 på demokratidagen i januari 2007.

Ett skulle vara utveckling av en reell konsultationsprocess med de boende. Förebilder finns att hämta i Kanada.

Ett annat grepp skulle vara utveckling av s.k. medborgarsstyrelser i kommunens bostadsbestånd i Järva. Dessa styrelser skulle kunna ha ett eget budget- och verksamhetsansvar. Dessutom borde valet till styrelser ske på basis av rena personval bland de boende.

Vad som mest behövs för de som bor runt Järvafältet är arbetstillfällen. Det gäller både det att folk behöver få möjlighet till egen försörjning genom arbete och att fler arbetsplatser kommer till i området, framförallt på södra sidan.

Det är viktigt att alla de goda krafter som finns där ska få stöd och möjlighet att leva vidare. Ett bra exempel är de krafter nedifrån som fanns på Lunda nova. Vi kan bara beklaga att den kompetensutveckling som fanns vid Lunda Nova där nu är nedlagt.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Gunni Ekdahl (s), Hasan Dölek (s), Anette Höijer (s) och Jan-Olof Gustavsson (s) enligt följande

att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis bifalla kontorets förslag till beslut, att föreslå att kommunstyrelsen att integrationsberedningen och/eller presidierna i de berörda stadsdelsnämnderna utgör en politisk styrgrupp, att ett motsvarande arbete inleds i söderort samt att därutöver anföras följande.

En satsning på trygghetsskapande åtgärder på Järvafältet drogs igång redan under vår förra mandatperiod genom det uppdraget som bostadsbolagen fick i syfte att ta ett ökat ansvar för den sociala och ekonomiska utveckling i vissa stadsdelar. Svenska bostäder presenterade då Järvasatsningen och erforderliga resurser avsattes i svenska bostäders styrelse redan före valet så vi kan konstatera att majoritetens lösningar inte särskilt nydanande och man tar inte heller hänsyn till det arbete som tidigare har gjorts i området.

Man missar dock en synnerligt viktig poäng när man presenterar ytterligare ett projekt. Det har gjorts många satsningar för att minska klyftorna i den här staden. Alla har de haft den gemensamma nämnaren att vara projektorienterade, med tillfälliga pengar och tillfälliga lösningar. Det är mycket önskvärt att man för det första undviker projekterminologin och istället har ett mer långsiktigt fokus på att verkligen förändra.

Lösningen på de problem som finns ligger inte endast i vilken bostadsförvaltning vi väljer eller olika upplåtelseformer för bostäderna. Vi måste lyfta blicken, ta ett samlat grepp på frågor om bl.a. ägardirektiv till bolagen, styrelsernas sammansättning, bostadsstyrelsernas representation, hur vi säkrar boinflytande, planerar kompletterande

bebyggelse och sist men inte minst hur samarbetar med föreningar, skolor, näringslivet, religiösa församlingar och samfund, polisen, brottsförebyggande rådet etc.

En annan viktig aspekt som förbises är att det inte bara är på Järva det finns stora skillnader i befolkningssammansättningen jämfört med övriga staden. Man kan hitta likvärdiga problem i söderort. Vi anser dock att det är väldigt värdefullt med en stor satsning på Järvafältet och att det satsas pengar för att förbättra för de boende i området. På motsvarande sätt bör de andra bolagens utredningar tas tillvara och de bör på motsvarande sätt arbeta med den sociala och ekonomiska utvecklingen i andra delar av staden.

Lösningen på de problem som finns ligger inte endast i vilken bostadsförvaltning vi väljer eller olika upplåtelseformer för bostäderna. Vi måste lyfta blicken, ta ett samlat grepp på frågor om bl.a. ägardirektiv till bolagen, styrelsernas sammansättning, bostadsstyrelsernas representation, hur vi säkrar boinflytande, planerar kompletterande bebyggelse och sist men inte minst hur samarbetar med föreningar, skolor, näringslivet, religiösa församlingar och samfund, polisen, brottsförebyggande rådet etc.

Vi anser inte att det behövs ytterligare en grupp för att leda arbetet med Järvalyftet. Integrationsberedningen ligger direkt under kommunstyrelsen och är väl lämpad att leda arbetet framöver. Givetvis måste stadsdelsnämnderna vara med i det arbetet och ingå i en styrgrupp. Kunskapen om Järvafältet finns framförallt hos de lokala politikererna.

För att stärka ett visst område i staden så är det en viktig förutsättning för framgång att de som bor i området är med från början och ges möjlighet till delaktighet och inflytande. Därför anser vi att en bred diskussion med medborgarna måste till.

Bostadsbeståndet på Järvafältet vittnar om eftersatt underhåll. Lösningen är dock inte att ombilda fastigheterna till bostadsrätter, som leder till öka i stället för att minska de sociala och ekonomiska skillnaderna i staden. Det handlar snarare handlar det om att rusta upp fastigheterna så att bostadsstandarden är bra för alla. Flera bostadsaktörer finns redan idag, till exempel har halva beståndet av allmännyttan i Husby sålts och ägs i dag av Wallenstam. Den återstående allmännyttan behövs då för att staden ska kunna garantera att det finns hyresbostäder som alla har möjlighet att bo i. Däremot är det viktigt att bygga radhus eller stadsvillor i området. Detta skulle kunna möta behovet av större bostäder i området då det råder brist på det.

När det gäller den fysiska miljön så har arbetet bedrivits och ska bedrivas tillsammans med medborgarna. De som bor i området vet bäst vilka åtgärder som bör utföras för att öka tryggheten. Man måste också våga vara beredd att ompröva bebyggelsen. Det som var modernt och bra under miljonprogramstiden kan idag te sig helt fel. Ta till exempel Tenstas "Venedig"-arkitektur där biltrafiken är helt separerad från fastigheterna, vilket fått dom att kännas otillgängliga eller Husbys mur mot naturen och Järvafältet. Här måste man pröva om det inte kan vara värt att riva den yttersta ringen för att ersättas med radhus och lägre bebyggelse för att bjuda in människor mot naturen och inte tvärtom.

Järvafältet förknippas ibland med otrygghet. Men bilden av att ingenting görs eller har gjorts för att öka tryggheten i stadsdelarna kring Järvafältet är dock långt ifrån sanningen. Det finns ett etablerat arbete som har bedrivits i samverkan mellan Västerortspolisen, socialtjänsten och skolorna med syfte att arbeta med ungdomsbrottslighet. Det är viktigt att det arbetet får fortsätta och vidareutvecklas eftersom ungdomsbrottslighet bäst bekämpas med långsiktiga förebyggande insatser, inte enbart genom "syn-

liga poliser, snabba, tydliga insatser” som nämns i Stadsledningskontorets dokument om Järvalyftet.

Reservation anfördes av Cecilia Obermüller (mp) enligt följande

att stadsbyggnadsnämnden beslutar att i huvudsak godkänna kontorets förslag till beslut samt att därutöver anför följande.

Program Järvalyftet är i mångt en bra satsning, via styrstrukturen och organisationen finns möjligheter att faktiskt åstadkomma konkreta resultat. Oerhört viktigt är dock givetvis en bred politisk förankring och att de lokala boendes kunskap och önskemål tillgodoses.

De projekt som introducerades under boutställningen bör fortsättas och fullföljas, såsom t.ex. kollektivhuset och Svenska Bostäders projekt med att skapa mer varierade bostadsstolekar inom beståndet, påbyggnad för ”levande gavlar”, lokallängor för småföretag, m.fl. projekt.

Blandade upplåtelseformer är bra, men bör tillskapas snarare genom nybyggnation än att sälja av allmännyttans hyresrätter, som i vissa fall är i stort behov av upprustning.

En konkret mycket bra åtgärd som alla partier en gång var ense om, var att förlägga E-18 i tunnel förbi Rinkeby-Tensta-Husby, så att motorvägen i ytläge kunde byggas om till lokalgata kantad av bostäder och verksamhetslokaler. Så skulle miljö- och hälsoinfråget byggas bort och befolkningen bättre få tillgång till kulturresevatet. Det är ett oerhört svek mot befolkningen att man frångått denna planering.

Om inte detta med att förlägga E-18 i tunnel kan åstadkommas är det ytterst viktigt att åtminstone de planerade överdäckningarna genomförs.

Reservation anfördes av Anders Nordenskiöld (v) enligt följande

att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis bifalla kontorets förslag till remissvar, att föreslå kommunstyrelsen att göra en plan för Järvabornas inflytande och beslutsmöjligheter i programmet samt att därutöver anför följande.

Det är bra och viktigt att insatser görs för att ”uppnå en mer långsiktigt hållbar social och ekonomisk utveckling för de boende i Järvaområdet”. För att ett program som är tänkt att stärka ett område ska lyckas är det dock viktigt att de som bor i området är med och utformar programmet. En bred diskussion med såväl medborgare som alla partier i staden måste bli verklighet för att få tillstånd en positiv utveckling och öka tilltron till politiska beslut. Det uppifrånperspektiv som nu präglar programmet måste därför till en början avskaffas.

Vänsterpartiet ser också behovet av att ett helhetsgrepp tas på stadens utveckling. När den nuvarande majoriteten genomför politiska beslut som å ena sidan direkt accelererar en redan pågående segregationsspiral urholkas trovärdigheten för denna typ av program.

För att insatserna ändå ska bli meningsfulla måste de boende få ett verkligt inflytande över samhällsplaneringen i sina stadsdelsområden. För att möjliggöra detta bör en ny typ av kommunikativ planering användas som utgår ifrån att invånarna är de bästa

experterna på sin stadsdel. Omvänd planprocess bör tillämpas. Detta möjliggör att ett helhetsgrepp tas på vilka utvecklingsmöjligheter som finns i respektive stadsdel.

Lösningen på de problem som finns ligger inte i vilken upplåtelseformer vi väljer för bostäderna. Den pågående bostadsrättsomvandlingen är ingen lösning utan skapar bara ytterligare segregation. Vänsterpartiet eftersträvar istället ökat boendeflytande för alla genom en decentralisering av bostadsbolagen till lokala enheter med hyresgästrepresentation i styrelserna.

Järvalyftet kommer med nuvarande politik inte att rubba de kraftigt segregande krafterna i samhället. Vi anser dock att det är värdefullt med satsningar för att öka attraktiviteten och förbättra för de boende i stadsdelarna kring Järvafältet. Samtidigt måste det finnas en långsiktig plan för ökad integrationen med fördjupad lokal demokrati, förstärkningar av den reguljära budgeten, ökad socioekonomisk tyngd i resursfördelningen samt en upprustad och utbyggd infrastruktur. Viktigt är också att det reguljära underhållet av stadsdelar och bostäder som idag är eftersatt uppgraderas till kontinuerlig skötsel. Järvalyftet får inte bli en ersättning för de renoveringar som ändå skulle vara tvungna att genomföras.

Utbildningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Roger Mogert m fl (s), ledamoten Inger Stark (v) och ledamoten Anna Fredriksson (mp) enligt följande

En storsatsning på trygghetsskapande åtgärder på Järvafältet drogs igång redan under vår förra mandatperiod genom det uppdrag som bostadsbolagen fick i syfte att ta ett ökat ansvar för den sociala och ekonomiska utveckling i vissa stadsdelar. Svenska Bostäder presenterade då Järvasatsningen och erforderliga resurser avsattes i Svenska Bostäders styrelse redan före valet. Vi kan alltså konstatera att majoritetens lösningar inte särskilt nydanande. I utvecklandet av Järvalyftet tar man heller inte hänsyn till det arbete som tidigare gjorts på området.

En synnerligt viktig poäng som den borgliga majoriteten missar är att detta är ytterligare ett projekt. Det har gjorts många satsningar för att minska klyftorna i den här staden. Alla har de haft den gemensamma nämnaren att vara projektinriktade, med tillfälliga pengar och tillfälliga lösningar. Det är mycket önskvärt att man med satsningen på Järva för det första undviker projektterminologin och för det andra har en mer långsiktig plan på att verkligen förändra.

Lösningen på de problem som finns ligger inte endast i vilken bostadsförvaltning vi väljer eller olika upplåtelseformer för bostäderna. Vi måste lyfta blicken, ta ett samlat grepp på frågor som dels rör bostadsbolagen men också hur samarbete mellan kommunala bolag, föreningar, skolor, näringslivet, religiösa församlingar och samfund, polisen, brottsförebyggande rådet etc ska kunna utformas.

En annan viktig aspekt som förbises är att det inte bara är på Järva det finns stora skillnader i befolkningssammansättningen jämfört med övriga staden. Man kan hitta likvärdiga problem i andra delar av Stockholm. Vi anser dock att det är väldigt värdefullt med en stor satsning på Järvafältet och att det satsas pengar för att förbättra för de boende i området.

I en satsning på Järvaområdet är skolan en viktig del. Skolan ska kunna garantera en hög kvalitet på utbildningen och fler elever ska lämna grundskolan med godkända betyg. Skolan behöver ökade resurser för att kunna genomföra bra satsningar. Skolresultaten för barn och ungdomar kring Järva förbättras. Som lysande exempel kan nämnas Kista där resultaten på de nationella proven med mer än 10 % i svenska, engelska och matematik år 2006. Andelen elever med gymnasiebehörighet ökade från 79 % till 85,5 %. Rinkebyskolornas elever är för andra året bäst i landet i matematik.

Vi vill framhålla hur viktigt det är att ett språkutvecklande perspektiv genomsyrar hela undervisningen samt att modersmålets status måste höjas för att ge eleverna de bästa möjligheterna till lärande. Exempelvis måste bedömning enligt (LUS) läsutvecklingsschema kunna göras på modersmålet för alla elever. Möjligheterna till ett livslångt lärande måste finnas kvar och utvecklas och det gäller inte bara SFI och yrkessvenska utan även andra kompetenshöjande kurser inom den kommunala vuxenutbildningen.

Den politik som den borgerliga majoriteten nu för i Stockholm riskerar att ändra på den positiva trenden i en negativ riktning. De besparingar som den borgerliga majoriteten lagt på utbildningsförvaltningens verksamheter, i samspel med en förändrad organisation, riskerar att ändra på den positiva trenden i negativ riktning. När grundskolan var stadsdelsnämndens ansvar det funnits bra förutsättningar att arbeta med svenska språket och språkutveckling från det att barnen börjat i förskolan. Förskolorna och grundskolorna har haft möjlighet till täta kontakter, konstruktivt samarbete och bra överlämningar till skolorna. Man har aktivt arbetat med hemspråket vilket är avgörande för språkutvecklingen. Detta arbete kommer att försvåras i och med den nya organisationen.

Måluppfyllelse, utvärdering och uppföljning är viktiga delar för en bra skola. Men det är också viktigt att det finns tid och resurser till de elever som behöver stöd i undervisningen. Den borgerliga majoriteten väljer att bara tydliggöra kraven utan att skapa förutsättningar för barn och ungdomar att kunna leva upp till förväntningarna. Det leder i slutändan till att ojämlikheten i skolan ökar.

Vi anser inte att det behövs ytterligare en grupp för att leda arbetet med Järvalyftet. Integrationsberedningen ligger direkt under kommunstyrelsen och är väl lämpad att leda arbetet framöver. Givetvis måste stadsdelsnämnderna vara med i det arbetet och ingå i en styrgrupp. Kunskapen om Järvaområdet finns framförallt hos de lokala politikererna.

För att stärka ett visst område i staden så är det en viktig förutsättning för framgång att de som bor i området är med från början och ges möjlighet till delaktighet och inflytande. Därför anser vi att en bred diskussion med medborgarna måste till.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Lotta Edholm m fl (fp) ledamoten Johanna Sjö m fl (m) och ersättaren Helen Törnqvist (c) enligt följande

SFI-undervisningen utgör en väsentlig del i stadens politik för minskat utanförskap. Det arbete som redan i dag görs för att bidra till ett snabbt inträde i arbetslivet ska fortsätta och förstärkas. Tillsammans med bland annat jobbtorgen är SFI en del av ett helhetsgrepp för att öka förutsättningarna för egenförsörjning och oberoende. Undervisningens innehåll måste därför alltid vara sådant att den utifrån varje individs förut-

sättningar ger språk- och samhällskunskaper som möjliggör inträde på arbetsmarknaden.

Utbildningsförvaltningen måste därför genom kontinuerlig tillsyn och uppföljning säkerställa att de krav som ställs i kursplaner och förfrågningsunderlag vid upphandling av SFI också uppfylls av utförarna i praktiken.

Integrationsberedningen

Reservation anfördes av Mirja Räihä Järvinen och Joe Frans (båda s) enligt följande

Förslag till beslut

att delvis bifalla stadsledningskontorets förslag till beslut
att integrationsberedningen och/eller presidierna i de berörda stadsdelsnämnderna utgör en politisk styrgrupp
att därutöver anföras

Inledning:

Det är givetvis positivt att Järvafältet lyfts fram som ett område som är i behov av att staden satsar medel för att åtgärda sådant som är eftersatt. Dock är majoritetens lösningar knappast nydanande eller effektiva och man tar inte heller hänsyn till det arbete som har gjorts tidigare i Järvaområdet.

Vi anser inte att det behövs ytterligare en grupp för att leda det arbetet. Integrationsberedningen ligger direkt under kommunstyrelsen och är väl lämpad att leda arbetet framöver. Givetvis måste stadsdelsnämnderna vara med i det arbetet och ingå i en styrgrupp. Kunskapen om Järvafältet finns hos de lokala politikerna och vi tror inte att arbetet blir bättre gjort bara för att man som politiker innehar en högre position.

Boende:

Vi håller inte med stadsledningskontoret när det gäller bostadspolitiken på Järvafältet.

Bostadsbeståndet vittnar om eftersatt underhåll. Mycket kritik har riktats mot Svenska Bostäder på grund av uteblivet underhåll och dålig service mot hyresgästerna. Men vi anser inte att lösningen är att ombilda fastigheterna till bostadsrätter, snarare handlar det om att rusta upp fastigheterna så att bostadsstandarden är bra för alla.

Det finns redan många bostadsaktörer i stadsdelarna, till exempel har halva beståndet av allmännyttan i Husby sålts redan tidigare och ägs i dag av Wallenstam. Den återstående allmännyttan behövs då för att garantera att det finns hyresbostäder som alla har möjlighet att bo i.

Däremot är det viktigt att bygga radhus eller stadsvillor i området. Detta skulle kunna möta behovet av större bostäder i området eftersom det råder brist just på större lägenheter.

Stadsledningskontoret anser också att man skall förtätningsbygga på Järvafältet. Det har gjorts en gluggutredning tidigare i samtliga stadsdelar kring Järvafältet och det har även byggts enligt de utredningarna.

Det främjar inte heller människorna i området att förnekas hyreskontrakt om man har försörjningsstöd. Vad kommer att vara majoritetens nästa steg, att förneka hyreskontrakt om man är sjuk eller arbetslös? Integration handlar inte om att bara några har rätt att bo, vi anser att alla har rätt till en bostad oaktat om man har arbete eller inte.

Trygghet:

Framförallt massmedia har spridit bilden av otrygghet i Järvaområdet. Det är självklart en viktig fråga att ständigt arbeta vidare med trygghetsskapande åtgärder. Men det verkar framgå av stadsledningskontorets förslag att ingenting görs eller har gjorts för att öka tryggheten i stadsdelarna kring Järvafältet. Den bilden är dock långt ifrån sanningen. Det finns ett etablerat arbete som har bedrivits i samarbete med Västerorts-polisen med syfte att, i samverkan med socialtjänsten, skolorna och polisen, arbeta kring ungdomsbrottslighet. Det är viktigt att det arbetet får fortsätta och vidareutvecklas, eftersom ungdomsbrottslighet bäst bekämpas med långsiktiga förebyggande insatser, inte enbart genom ”synliga poliser, snabba, tydliga insatser” som nämns i dokumentet om Järvalyftet.

När det gäller den fysiska miljön så har arbetet bedrivits tillsammans med medborgarna, de som bor i området vet bäst vilka åtgärder som bör utföras för att öka tryggheten.

Arbetet med kvinnofrid måste fortsätta i stadsdelarna kring Järvafältet. Även inom detta område tog vi initiativ till olika metoder, som ett exempel kan nämnas Relationsvåldscentrum.

Arbetsmarknad/sysselsättning:

Arbetsmarknadsfrågorna är oerhört viktiga i området. Vid högkonjunktur är människorna vid Järvafältet de som får arbete sist och vid lågkonjunktur förlorar de jobben först. Dock verkar det finnas ett behov hos varje ny majoritet att uppfinna hjulet igen, vilket är väldigt resurs- och tidskrävande. I Järvaområdet finns det redan ett etablerat sätt att arbeta med att få människor i arbete. Därför borde man fortsätta att arbeta med till exempel Stockholm matchning. Eftersom metoden är väl beprövad är det med effektivt att vidareutveckla den istället för att skapa nya metoder. Många gånger har man också haft en total politisk enighet över blocken i dessa frågor.

Stadsplanering/tekniska förvaltningarna:

När det gäller de allmänna kommunikationerna är inte svaret på integration att prioritera fler busslinjer utan att återinföra den enhetstaxa som majoriteten i landstinget tog bort. Då får fler människor råd att använda kollektivtrafiken. Dessutom bör SL- kort beviljas alla som uppfyller villkoren för ekonomiskt bistånd, så att de inte drabbas av stadsdelsarrest. Om man för politik som syftar till att människor kommer i arbete så bör man också ge förutsättningar till att aktivt kunna söka arbete i hela länet.

Det som behövs är en sammanhållen cykelbanenät. Vi ser dock nu att majoriteten sänker ambitionerna när det gäller investeringar i cykelbanor, eftersom majoriteten halverar investeringarna på det området.

Utbildning:

Skolornas arbete är viktigt när det gäller ungdomarnas situation. Det är viktigt att skolan står för kunskapen och att ungdomarna går ut från grundskolan med godkända betyg. Men nu kommer den borgerliga majoriteten att slå sönder en organisation som har lyckats att förbättra resultaten för eleverna. Eftersom ansvaret för grundskolan har legat på stadsdelsnämnderna har man kunnat arbeta med det svenska språket ända från den dagen barnen har börjat i förskolan. Förskolorna och grundskolorna har haft möjlighet till täta kontakter, konstruktivt samarbete och bra överlämningar till skolorna. Samtidigt har man aktivt arbetat med hemspråket vilket är avgörande för språkutvecklingen. Den nya organisationen för grundskolan kommer att försvåra detta arbete.

Skolresultaten för barn och ungdomar har ständigt förbättrats. Som lysande exempel kan nämnas Kista: Under 2006 förbättrades resultaten på de nationella proven med mer än 10 % i svenska, engelska och matematik. Andelen elever med gymnasiebehörighet ökade från 79 % till 85, 5 %! Rinkebyskolans elever är för andra året bästa i landet i matematik. Men den nya skolpolitiken går ut på att lägga ner tre skolor i Järvaområdet, tre skolor bara i Rinkeby- Kista.

Vi håller inte med Stadsledningskontoret om deras problemformulering av insatser i skolan.

Hälsorapporter från skolvärlden visar att det finns stressproblematik hos barn och ungdomar som grundar sig i att hela tiden bedömas för sina prestationer och en hög kravbild redan i tidig ålder. Problemet är inte otydliga måluppfyllelser som Stadsledningskontoret vill göra gällande utan avsaknad av tid eller resurser till att ge individuell stödundervisning till de barn och ungdomar som behöver det. Resultatet blir att majoriteten tydliggör kraven men skapar inte förutsättningarna för barnen och ungdomarna att kunna leva upp till förväntningarna. Det leder till tidig utslagning av dessa barn och ungdomar.

Övrigt:

Det är också av yttersta vikt att det finns samlingslokaler i stadsdelarna. Det är viktigt för ett levande föreningsliv och ett rikt kulturliv att det finns lokaler som föreningarna har råd att efterfråga, men majoriteten började mandatperioden med att höja hyrorna till samlingslokaler.

Detta rimmar illa med integrationstanken. Även ungdomarna behöver samlingslokaler i stadsdelarna, de skall inte behöva samlas på torgen. Vi åtgärdade bristerna på detta område under förra mandatperioden, men majoriteten tycks anse att samlingslokaler inte är en viktig fråga.

Reservation anfördes av Paul Lappalainen (mp) enligt följande

Att ärendet återremitteras till stadsledningskontoret för inarbetandet av synpunkterna och svaren till frågorna nedan.

Det finns stor risk att Järvalyftet kommer att bygga på och fördjupa de föregående "satsningars" misslyckanden. Återigen understryks iden i texten att orsaken till utanförskap ligger hos de som är utanför. Det verkar inte finnas mycket till tänkande kring att utanförskapets orsaker ligger hos de makthavare som finns närmare stadshuset och regeringen och riksdagen än i förorter. Det saknas även en egenmaktsperspektiv. Det saknas en ansats till förstå att de som lever i "utanförskap" och "segregation" ska vara

aktörer i nedbrytningen av dessa fenomen. För detta krävs en insikt hos oss, både till vänster och till höger, att kommunikationskanalerna har främst varit ensidiga – från maktbärare till de som finns i utanförskap. Det saknas också en insikt att de feelgood eller måbra åtgärder som Järvalyftet bygger på kommer att undermineras om inte Stockholms politiker vidtar krafttag mot diskriminering. Och att politikerna därigenom visar att de är intresserade av att omvandla orden lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett etnisk eller religiös tillhörighet till handling. Härigenom får Järvalyftet och stadens integrationsarbete någon annan mening än ett nytt sätt att agera som om de menar allvar. I och för sig kan framgången kanske mätas i att segregerade områden blir lite trevligare att bo i – men de blir inte mindre segregerade för detta.

Detaljkommentarer och frågor.

Bakgrund

Frågor om fysisk miljö och infrastruktur har alltid haft ett framträdande plats i satsningarna. I varje fall hade ytterstadssatsning en rejäl övervikt på byggåtgärder. Om jag minns rätt var det ca 450 miljoner kronor som satsades på byggandet (ombyggnader mm) och mindre än 50 miljoner på demokratiåtgärder mm. Dessutom har centrala politiker, till höger och vänster, alltid ansett att bostadsföretagen skulle spela en viktig roll. Alltid efteråt, oavsett om det var en höger eller vänster koalition som styrde, har det visat sig att bostadsföretagen av någon konstig anledning inte gjorde mycket – och det som gjordes var för det mesta sådant som de borde ha gjort ändå.

Orsaken till misslyckandena, från höger och vänster, har varit att dessa har alltid haft lättare att försöka hjälpa, styra, utbilda och kontrollera de som finns i utanförskap och segregation, hellre än att agera mot den diskriminering som arbetsgivare, fack, politiker och tjänstemän står för. Utan denna typ av ansats kommer det som kan uppnås genom Järvalyftet att undermineras.

Demokrati

Området demokrati saknades helt i ärendet. Om de som lever i utanförskap och segregation inte får en anledning att tro att politiker är seriösa, kommer även denna satsning att misslyckas. För detta krävs nya ansatser till att bygga upp ett förtroende hos de boende i Järva. Det borde inte vara helt obekant för några av partierna i stadshuset att tron på partierna sviktar i hela samhället – och i synnerhet i Järva. Därmed bör det finnas en ansats till en utveckling av demokrati och egenmakt i området.

Detta skulle kunna ske genom två grepp. Dessa idéer har hämtats bl a från idéarbetet som redovisades av SKL:s demokratiberedningen 2003-2007 på demokratidagen i januari 2007. Ett skulle vara utveckling av en reell konsultationsprocess med de boende. Förebilder finns att hämta i Kanada. Ett annat grepp skulle vara utveckling av sk medborgarstyrelser i kommunens bostadsbestånd i Järva. Dessa styrelser skulle kunna ha ett eget budget- och verksamhetsansvar. Dessutom borde valet till styrelser ske på basis av rena personval bland de boende.

Om satsningen härigenom får invånarna med sig, kan den leda till bestående resultat – dvs något annat än det som feelgood åtgärder brukar leda till.

Boende

Det sägs att Svenska Bostäder har satt igång trygghetsskapande åtgärder och integrationsinsatser. Är man säkert på det? Vad betyder integrationsinsatser för SB? Med tanke på att det sägs att vissa delar av stadens fastighetsbestånd i området har stora renoveringsbehov, borde stadsledningskontoret ha någon förklaring. Har underhållet i dessa hus blivit eftersatt eftersom man visste att politiker skulle komma med nya krav på satsningar? Har husen i dessa områden tillåtits förfalla mer än husen i t ex innerstaden? Är det i synnerhet de hus som har störst renoveringsbehov som man i första hand vill sälja?

Det verkar som om den enda insats vad gäller boendeinflytande är iden om blandade upplåtelseformer. Det borde gå att utveckla inflytande även i beståndet som inte säljs ut. Se diskussionen ovan om medborgarstyrelser.

Det kan påpekas att tanken om blandade upplåtelseformer som en förutsättning för minskad segregation är missvisande. Oavsett vad man tycker om utförsäljningen av bostäderna borde man förstå att det finns många segregerade områden i t ex USA och Storbritannien som består av blandade upplåtelseformer. I och för sig är det som uppstår med sådana förenklade tankar en ekonomisk segregation bland de etnisk segregerade.

Trygghet

Det skrivs att "de våldsrelaterade brotten i förhållande till antalet invånare är högre i Järvaområdet än genomsnittet för hela Stockholm".

Är det verkligen mer våldsbrott i Järva än på t ex Södermalm eller Östermalm? Eller är det något vi bara tror?

Med tanke på samordning av ett effektivt arbete borde det också vara viktigt att socialtjänsten, polisen m fl bättre avspeglar stadens invånare, inkl Järva. Detta borde bidra till en bättre förståelse av boende i området, inkl brottsoffer, vittnen och förövare. Med andra ord borde SLK ha en uppfattning angående huruvida stadens tjänstemän avspeglar bland annat Järva. Ett mått skulle vara att undersöka hur många bor i området kontra hur många är där på besök.

Återigen finns det också behov av kanaler till lokala befolkningen angående trygghetsskapande åtgärder – tex genom konsultationsprocesser och/eller medborgarstyrelser. Eller är det tänkt att det är politikernas och tjänstemännens insikter om problembilden och lösningar som är det viktiga – och inte de boendes.

Arbetsmarknad/Sysselsättning

Med tanke på det sätt som vikten av arbete lyfts fram som viktigt, saknar texten tankar om att det är människor från området som i första hand bör anställas i satsningarna som anordnas. Det är de boende som borde ha viktiga och nödvändiga lokala kunskaper. Eller ska jobben och vinsterna gå till andra som kommer utifrån?

Dessutom borde ärendet ha innehållit en analys om de som har ett arbete, men långt under sin kvalifikationsnivå. Om ingenjörer tvingas köra taxi pga diskriminering, är utanförskapet lika stort. Jobbet i detta fall är en överlevnadsstrategi för individen, men är en negativ indikation på "integration". Även om politiker väljer att undvika frågan. Människor som har arbete i Järva är nog förebilder för de som är utan. Och om Järvalyftet inte har en högre ambition än att människor ska få vilket arbete som helst, undermineras tex satsningarna på trygghet, på boende, på skolan mm.

Texten verkar sakna en insikt om att det viktiga för minskad segregation är något mer än ett trevligare segregerad arbete, boende eller skola – dvs att grundbulten är tron att lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett etnicitet gäller för Stockholms invånare.

Näringsliv och andra aktörer

Återigen saknas de boende som aktörer.

Finansiering

Vad kommer SLK att göra för att säkra att bostadsbolagen genomför det som diskuteras? Hur skiljer sig denna satsning från tidigare som hade höga ambitioner, men där bolagen insåg till slut att de inte ville? Skrivs det t ex någonting styrande i ägardirektiven?

Styrgrupp

Har de boende någon relevans till styrgruppen? Återigen, om det sker en utveckling av en konsultationsprocess eller medborgarstyrelser, borde dessa avspeglas på något sätt i styrgruppen.

Riktlinjer

Angående samverkan verkar riktlinjerna sakna helt tanke om att de boende är aktörer.

Förslag till beslut av Paul Lappalainen (mp)

Att ärendet återremitteras till stadsledningskontoret för inarbetandet av synpunkterna nedan.

I ärendetexten saknas det en insikt i att det lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter är grunden för integration. Om man saknar en antidiskrimineringsstrategi, saknas en inriktning på lika rättigheter.

Dessutom är det viktigt att de boende görs till relevanta aktörer. Om inte detta sker kan man knappast förvänta några större framgångar. Till exempel kan detta ske genom konsultationsprocesser och/eller medborgarstyrelser.

Ersätтарыttrande gjordes av Mujde Rashid (v) med instämmande i Mirja Räihä Järvinens och Joe Frans (båda s) gemensamma reservation.

Det lokala utvecklingsavtalet för 2007 riskerar att bli en ren pappersprodukt eftersom halva året nästan har gått innan kommunstyrelsen godkänner förslaget. Dessutom tillskjuts inga pengar utan alla satsningar ska göras med reguljära resurser. Strategiska stadsdelsplaner ska upprättas enligt avtalet för den lokala utvecklingen. Samtidigt läggs förslag på nedläggningar och flytt av verksamheter i flera berörda stadsdelar, vilket är en följd av sammanslagningen av stadsdelsnämnderna i Kista och Rinkeby respektive i Enskede-Årsta och Vantör. Sammantaget innebär dessa försämringar att trovärdigheten i majoritetens avsikter med den lokala utvecklingen starkt kan ifrågasättas.